Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 5. Warszawa, dnia 28 lutego 1934 r. Rok XVII.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 20-400 „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu", zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

I. ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 25—33.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 13—16.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 42—48.

C. BIBLJOGRAFJA.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

A.

I. Rozporządzenia i Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

46.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 22 lutego 1934 r.

o utworzeniu Wydziału Śledczego w Chojnicach w powiecie chojnickim, województwie pomorskiem.

Na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 kwietnia 1930 r. o wydziałach i urzędach śledczych (Dz. U. R. P. Nr. 28. poz. 254) zarządzam co następuje:

§ 1.

Przy komendzie powiatowej Policji Państwowej w Chojnicach w powiecie chojnickim, województwie pomorskiem tworzy się Wydział Śledczy.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dn. 1 marca 1934 r.

(—) *Bronisław Pieracki*
MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

47.

OKÓLNIK Nr. 25

z dnia 20 lutego 1934 r.

w sprawie mieszkań dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych

(Nr. SS 54/6/22)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) oraz Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy.

Wskutek zapytań P. P. Wojewodów, czy wobec wątpliwości powstałych w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) należy od 1. 2. b. r. dostarczać nauczycielom publicznych szkół powszechnych mieszkań, a wzamian niedostarczonego mieszkania wypłacać dodatki mieszkaniowe—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego komunikuje, iż w sprawie powyższej Pan Prezes Rady Ministrów w piśmie skierowanem do Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 53/6/1 z 29.I.1934 r. wyjaśnił co następuje:

„Obowiązek gmin i obszarów dworskich dostarczania mieszkań nauczycielom publicznych szkół powszechnych względnie wypłacania im dodatków mieszkaniowych w razie niedostarczania mieszkań wynika z postanowień art. 11 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 662).

Art. 27 przytoczonego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych uchyla ustawę uposażeniową z dnia 9 października 1924 roku, która nie była podstawą do wypłacania nauczycielom publicznych szkół powszechnych dodatków mieszkaniowych i znosi wszystkie inne przepisy w sprawach unormowanych rozporządzeniem z dnia 28 października 1933 r.

Ponieważ przytoczone rozporządzenie o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych nie reguluje zupełnie dostarczania mieszkań nauczycielom publicznych szkół powszechnych, przeto przepisy art. 11 wspomnianej ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych nie zostały uchylone i obowiązują nadal.

Wobec tego wypłacanie dodatku mieszkaniowego dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych winno odbywać się nadal w wysokości i na zasadach określonych dla funkcjonarjuszów państwowych w dniu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych t. j. w dniu 1 kwietnia 1931 r.

Zasady wypłacania i wysokość dodatków mieszkaniowych wypłaconych w dniu 1 kwietnia 1931 r. funkcjonarjuszom państwowym normował okólnik Ministra Skarbu L D. III. 3954/1 z dnia 22 grudnia 1928 r. w sprawie dodatku za mieszkanie i miesięcznych zasiłków.

Na zasadach wyrażonych we wspomnianym okólniku, odbywało się dotąd wypłacanie dodatków mieszkaniowych nauczycielom publicznych szkół powszechnych i na tych samych zasadach winno odbywać się nadal.

Przykład I.

Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej przy zaszeregowaniu przeszedł z dawnej grupy VIII do nowej grupy IX. Dodatek mieszkaniowy winien otrzymywać nadal w wysokości, przewidzianej dla dawnej grupy uposażenia, a dodatek wyższy według dawnej VII grupy otrzyma dopiero po spełnieniu warunków, wymaganych przez ustawę uposażeniową z dnia 9 października 1923 r. do przejścia do dawnej grupy VII

Przykład II.

Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, wdowiec z jednem dzieckiem, mający 16 lat służby nauczycielskiej w dniu 1 lutego 1934 r. pobiera dodatek mieszkaniowy dla rodzinnych według dawnej grupy VIII, w dniu 15 marca 1935 r. dziecko kończy 18 lat życia; od 1 kwietnia 1934 r. wymieniony nauczyciel winien otrzymywać dodatek dla samotnych, według dawnej grupy VIII.

Przesyłając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wyjaśnienie, by aadzorowane przez Pana Wojewodę zarządy gminne i miejskie preliminowały w swych budżetach na rok 1934/35 odpowiednie sumy na dostarczenie mieszkań nauczycielom publicznych szkół powszechnych ewentualnie na wypłatę dodatku mieszkaniowego.

Przy preliminowaniu tych sum należy stosować się do następujących wytycznych:

a) art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U R. P. Nr. 86, poz. 662) stanowi, że nauczyciel może nie przyjąć mieszkania, znajdującego się w budynku nieprzeznaczonym na cele szkolne, wskutek tego nieprzyjęcia powstaje dla gminy

obowiązek wypłacania dodatku mieszkaniowego. Z uwagi na to, iż rozporządzenie powyższe nie określa jakiego rodzaju ma to być budynek, a więc czy stanowiący własność gminy, czy też przez gminę na cele szkolne wynajęty, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż nauczyciel nie może nie przyjąć mieszkania w budynku na cele szkolne przeznaczonym, o ile budynek ten zostanie uznany przez władze szkolne za szkolny, bez względu na to, w jaki sposób gmina doszła do dysponowania tym budynkiem. O ileby przeto nauczyciel ofiarowanego mu w takim budynku mieszkania nie przyjął, gmina nie jest obowiązana płacić mu dodatku mieszkaniowego;

b) w razie otrzymania przez nauczyciela mieszkania w budynku przeznaczonym na cele szkolne, żona jego nauczycielka, żyjąca z nim we wspólności małżeńskiej, dodatku nie otrzymuje, gdyż korzysta z bezpłatnego mieszkania, dostarczonego przez gminę jej mężowi, z którym zgodnie z postanowieniami prawa cywilnego obowiązana jest razem mieszkać. W tym wypadku mieszkanie pod względem wielkości winno odpowiadać warunkom rodzinnym nauczyciela i umożliwić prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego. O odpowiedniości mieszkania rozstrzyga w razie sporu władza szkolna I instancji w porozumieniu z właściwym wydz. powiatowym. Przy uwzględnieniu wyżej podanych zastrzeżeń uważa się, że gmina dostarczyła małżonkom mieszkania wspólnego w budynku szkolnym. To samo ma miejsce i w tych wypadkach, jeżeli każde z małżonków pracuje w innej szkole, jednak w tej samej miejscowości. Gmina zostaje zwolnioną od obowiązku wypłacania dodatku żonie-nauczycielce, skoro dostarczyła mieszkania jej mężowi-nauczycielowi w budynku szkolnym, gdyż rozporządzenie mówi o „budynku przeznaczonym na cele szkolne" w ogólności, nie zastrzega zaś, że nauczyciel musi otrzymać mieszkanie w budynku szkoły, w której udziela nauki;

c) dodatek mieszkaniowy nie należy się nauczycielce, która zamieszkuje przy mężu również w przypadku, gdy mąż jest urzędnikiem państwowym, lub pracownikiem samorządowym (biura, wydziału powiatowego, zarządu gminnego, miejskiego) i otrzymuje od Państwa lub związku somorządowego mieszkanie bezpłatne, względnie dodatek mieszkaniowy;

d) nauczyciele i nauczycielki, mieszkający w domach własnych nie tracą prawa do dodatku mieszkaniowego, jednak odmowa przyjęcia mieszkania, odpowiadającego warunkom określonym w p. a) zwalnia gminę od obowiązku wypłacania tego dodatku;

e) dodatek mieszkaniowy nie należy się nauczycielowi, który zajmując etat nauczyciela w pewnej gminie nie pełni w niej faktycznie obowiązków nauczycielskich np. z powodu przydzielenia go przez władze do pracy administracyjnej, do pracy w szkołach zagranicą. Nauczyciel taki jednak, o ile utrzymuje rodzinę, zatrzymuje na przeciąg roku od opuszczenia gminy prawo do bezpłatnego korzystania dla swej rodziny z mieszkania dostarczonego mu uprzednio przez gminę. Nauczyciel przydzielony do pracy w szkole na terenie innej gminy otrzymuje bezpłatne mieszkanie, względnie dodatek mieszkaniowy od tej gminy, na terenie której faktycznie pracuje;

f) nauczyciele urlopowani celem dalszego zawodowego kształcenia się oraz nauczyciele, którzy otrzymali urlop dla poratowania zdrowia nie tracą prawa do dodatku mieszkaniowego.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

48.

OKÓLNIK Nr. 26

z dnia 17 lutego 1934 r.

w sprawie zaległych różnic czynszowych za mieszkania służbowe.

(Nr. BZ. 17-23-18)

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W sprawie zaległości czynszowych powstałych z powodu obliczania czynszu za mieszkania służbowe funkcjonarjuszów państwowych w okresie od dn. 1 czerwca 1924 roku do dnia ustalenia przez właściwe władze szczegółowych list mieszkań służbowych na podstawie norm ustalonych §§ 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849) oznajmia Ministerstwo Spraw Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu co następuje:

Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dnia 23 listopada 1929 r. L. Rej. 3582/27 orzekł, że moc obowiązująca rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 roku o opłatach za mieszkania, zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych, ustaloną została na mocy § 9 tegoż rozporządzenia od dnia 1 czerwca 1924 roku. Od tej daty zatem przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie do danych mieszkań bez względu na czas sporządzenia list mieszkań służbowych, o których jest mowa w końcowym ustępie § 2 tegoż rozporządzenia.

Przepis, nakazujący sporządzenie list mieszkań służbowych ma jedynie charakter porządkowy i w żadnym wypadku nie może wpływać ujemnie na prawa osób zainteresowanych. W przeciwnym razie korzystanie z praw do mieszkań służbowych uzależnione byłoby w każdym poszczególnym wypadku od sprawności odnośnych organów administracyjnych, co wobec braku ustawowego terminu ustalenia tych list odbićby się mogło nader niekorzystnie na prawach poszczególnych osób.

Biorąc zatem powyższe pod uwagę, Najwyższy Trybunał Administracyjny stanął na stanowisku, że czynsz za korzystanie z mieszkań służbowych, poczynając od dnia 1 czerwca 1924 roku winien być obliczany jedynie na podstawie § 2 wyżej wymienionego rozporządzenia a nie na podstawie § 3 i następnych.

Z natury rzeczy wypływa, że wyżej przytoczone zasady, przyjęte przez Najwyższy Trybunał Administracyjny, można stosować tylko do tych mieszkań, które zostały przydzielone jako służbowe przed dniem 1 czerwca 1924 roku, w razie zaś przydziału mieszkania jako służbowego po tej dacie, należy pobierać opłatę jako za służbowe (dodatek mieszkaniowy) od dnia takiego przydziału.

W związku z powyższem zaległości czynszowe funkcjonarjuszów państwowych za mieszkania służbowe, obliczone niezgodnie z wyżej podanemi wyjaśnieniami, nie powinny być ściągane a wszystkie obciążenia z tego tytułu podlegają skreśleniu.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

49.

OKÓLNIK Nr. 27

z dnia 26 lutego 1934 r.

o wydawaniu przez zarządy gminne zaświadczeń w związku z konwersją krótkoterminowego zadłużenia.

(Nr. SS 52-13-1)

Do

P. P. Wojewodów.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26.6.1933 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 395) powołany został do czynności, dotyczących pomocy Skarbu Państwa, przewidzianej w części pierwszej ustawy z dnia 24.3.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 211) Bank Akceptacyjny Spółka Akcyjna.

Akcja uporządkowania krótkoterminowego zadłużenia rolników w instytucjach wierzycielskich przy pomocy Banku Akceptacyjnego opiera się na układach, zawieranych przez instytucje wierzycielskie z rolnikami.

Cytowane wyżej rozporządzenie Ministra Skarbu warunkuje zawieranie układów pewnemi normami stosunku procentowego zadłużenia danego rolnika do szacunku jego gospodarstwa.

Każdorazowe dokonywanie szacunku gospodarstwa przez instytucje kredytu długoterminowego byłoby w wielu wypadkach braku tegoż szacunku niewspółmiernie kosztowne, szczególnie przy szacunku drobnych gospodarstw, których posiadacze są przeważnie zadłużeni w instytucjach drobnego kredytu na nieznaczne sumy.

Celem umożliwienia najszerszym rzeszom rolników korzystania z dobrodziejstw ustawowo przewidzianej konwersji krótkoterminowych zobowiązań — uznano za możliwe zadawalnianie się szacunkiem instytucyj drobnego kredytu, dokonanym na podstawie pewnych norm co do wartości gruntów i zaświadczeń urzędów gminnych stwierdzających posiadany przez danego dłużnika obszar gruntów użytkowych i nieużytków.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o wydanie zarządzeń, aby zarządy gminne wydawały bezpłatnie wspomniane powyżej zaświadczenia według załączonego wzoru zainteresowanym rolnikom, posiadaczom gospodarstw do 50 ha.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

Zał. do Okólnika Nr. 27

ZAŚWIADCZENIE.

Urząd Gminy w..........

powiatu .... stwierdza niniejszem,

że p. .... jest

posiadaczem gospodarstwa rolnego, położonego

we wsi ....,

obszaru ogólnego..........ha ....m², w tem:

1) użytków rolnych ....ha ....m²

2) nieużytków ....ha ....m²

Niniejsze zaświadczenie wydaje się stosownie do wymagań Banku Akceptacyjnego w związku z konwersją krótkoterminowego zadłużenia.

Urzędowa pieczęć (podpisy)

format A/5.

50.

OKÓLNIK Nr. 28

z dnia 27 lutego 1934 r.

o zakresie działania władz administracji ogólnej w dziedzinie ochrony praw autorskich.

(Nr. AA.-27b-11)

Do

Wojewódzkich i Powiatowych Władz administracji ogólnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, iż władze administracji ogólnej często w zbyt szerokim zakresie uwzględniają prośby i memorjały Związku Autorów i Kompozytorów Scenicznych „ZAIKS" w Warszawie i przedstawicieli tego związku w powiatach, a w szczególności wydają zarządzenia i pouczenia zapo-

mocą pism okólnych, plakatów i ogłoszeń w prasie o obowiązku przestrzegania ustawy z dn. 29 marca 1926 r. o prawie autorskiem (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 286) i o konieczności zwracania się do przedstawicielu „Zaiksu" o różne zaświadczenia, uzależniają udzielanie zezwoleń na rozrywki publiczne, obejmujące produkcje słowne i muzyczne od uprzedniego udowodnienia, iż prawa autorskie są zabezpieczone i potwierdzają ważność pełnomocnictw stałych przedstawicieli związku „Zaiks" w terenie, jakkolwiek brak podstawy prawnej do tego rodzaju czynności.

Ponieważ w ostatnich czasach zaszły wypadki, iż przedstawiciele „Zaiksu" żądali od radjoabonentów, posiadających urządzenia odbiorcze w lokalach publicznych (kinach, restauracjach, cukierniach i t. p.) opłacania osobnych tantjem autorskich od audycyj, nadawanych przez „Polskie Radjo", jakkolwiek roszczenia te budzą poważne wątpliwości ze stanowiska prawnego, a poza tem nastręczałyby trudności praktyczne nie do przezwyciężenia w zakresie realizacji z uwagi na mieszany program audycyj radjowych (utwory zarówno korzystające z ochrony praw autorskich, jak i wolne od takiej ochrony)—przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że władze administracji ogólnej ze względu na brak kompetencyj z ustawy o prawie autorskiem i ograniczone kompetencje z § 2 art. 17 prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych (Dz. U. R. P. 1933 r. Nr. 85, poz. 632), powinny w tych sprawach odmawiać przedstawicielom „Zaiksu" jakiegokolwiek poparcia.

Ministerstwo ponadto uważa, iż z zakresu spraw, dotyczących ochrony praw autorskich władzom administracji ogólnej służą jedynie uprawnienia do zawieszenia wykonania utworu na zasadzie cytowanego wyżej art. 17 § 2 prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych i to tylko wówczas, gdy istnieją dostateczne podstawy do przypuszczenia, że wykonanie utworu miałoby się odbyć z pogwałceniem praw autorskich. Przepis ten, używając wyrazu „może", zawiera jedynie uprawnienie dla władzy administracyjnej, lecz bynajmniej jej nie zobowiązuje do skorzystania z tego uprawnienia, nawet w wypadku niewątpliwie zachodzącego pogwałcenia praw autorskich. To też powiatowe władze administracji ogólnej winny korzystać z tego upoważnienia tylko w wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, np. w stosunku do wędrownych muzyków i śpiewaków, których ściganie w drodze sądowej w razie pogwałcenia praw autorskich, byłoby utrudnione, lub w stosunku do obywateli obcych, którzy przez wyjazd zagranicę łatwo mogliby się uchylić od odpowiedzialności i t. p. Natomiast należy odmawiać zawieszania wykonania utworu z reguły we wszystkich wypadkach, gdy nie zachodzą poważniejsze przeszkody do ścigania sprawców, wzgl. dochodzenia roszczeń autorskich na drodze postępowania sądowego.

Mając powyższe na uwadze, Ministerstwo prosi o odwołanie wszelkich zarządzeń, wydanych przez władze administracji ogólnej w zakresie ochrony praw autorskich bez dostatecznego oparcia o obowiązujące przepisy, a niezgodnych ze wskazówkami niniejszego okólnika.

(—) *Weissbrod*
DYREKTOR DEPARTAMENTU

51.

OKÓLNIK Nr. 29

z dnia 26 lutego 1934 r.

o dodatku samorządowym starostów powiatowych i ich zastępców z funduszów powiatowych związków samorządowych.

(Nr. SS. 40-4-5)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28.X. 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.XII.1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia i t. d. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) powstała kwestja ustalenia z dniem 1 lutego 1934 r. nowej podstawy obliczenia dodatku samorządowego dla starostów i ich zastępców, przysługującego im z funduszów powiatowego związku samorządowego, oraz potrzeba ustalenia, jakie zmiany zaszły w postanowieniach ust. (2) art. 59 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) wobec postanowień art. 27 cytowanego uposażeniowego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 X 1933 r.

W porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (pismo z dnia 16.II 1934 r. Nr. D. III. 1294/1/34) wyjaśniam co następuje:

1) Podstawą do obliczenia dodatków pieniężnych, przewidzianych w art 59 ust (1) marcowej ustawy samorządowej, dla starosty powiatowego, jako przewodniczącego wydziału powiatowego, i jego urzędowego zastępcy jest kwota pełnego uposażenia, przysługującego im ze Skarbu Państwa z art. 2, 4 i 5 cytowanego dekretu uposażeniowego z dnia 28.X.1933 r. Do podstawy obliczenia omawianego dodatku wchodzi więc kwota uposażenia, przywiązanego do grupy uposażenia, posiadanej przez starostę (zastępcę) w dniu wypłaty dodatku samorządowego, nie wyłączającej dodatku lokalnego, jeżeli jest on pobierany zgodnie z postanowieniami § 35 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.XII. 1933 r., a gdy chodzi o starostów powiatowych i urzędników, pełniących ich funkcje (art 5 ust. 1 dekretu uposażeniowego z dnia 28.X.1933 r.), do podstawy obliczeniowej wchodzi ponadto kwota pobieranego ze Skarbu Pań-

stwa dodatku funkcyjnego zgodnie z § 39 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.XII. 1933 r. W stosunku do starostów i ich zastępców (wicestarostów), pozostających w służbie państwowej w dniu 1 lutego 1934 r., przy ustaleniu podstawy obliczenia dodatków samorządowych, winna być uwzględniona grupa uposażenia, do jakiej interesowana osoba została zaliczona zgodnie z postanowieniami § 44 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.XII. 1933 r. Natomiast nie wchodzi do podstawy obliczenia dodatku samorządowego kwota zasiłku wyrównawczego, wypłacanego na podstawie § 63 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów, bowiem zasiłek wyrównawczy, wprowadzony, wyłącznie w celu wyrównania strat w uposażeniu przy zaszeregowaniu w okresie przejściowym, nie stanowi integralnej części „uposażenia“ i nie może być przeto brany pod uwagę, jako podstawa do obliczania jakichkolwiek należności, obliczanych w stosunku do „uposażenia”.

2) Starostowie powiatowi mają prawo do dodatku samorządowego z funduszów powiatowego związku samorządowego z mocy art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej niezależnie od przysługującego im ze Skarbu Państwa dodatku funkcyjnego z mocy § 39 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.XII 1933, postanowienie zaś ust. 2 art. 5 cyt. dekretu uposażeniowego nie ma w tej sprawie żadnego zastosowania.

3) Kwestje podatku dochodowego od uposażeń w związku z nowemi przepisami uposażeniowemi normuje okólnik Min. Skarbu z dnia 5.II.1934 r. L. D. V. 4130/2/34, udzielony Panom Wojewodom do wiadomości pismem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 9.II.1934 Nr. GB. 15/16. Okólnik ten stosuje się do wymiaru podatku dochodowego od kwoty dodatków samorządowych, przysługujących z mocy ust. (1) art. 59 ustawy samorządowej. — Podatek ten wymierza się więc od kwoty dodatku samorządowego podług skali, przewidzianej w art. 111 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 411 z 1925 r.) łącznie z 10% dodatkiem do podatku zgodnie z ustawą z dnia 12 lutego 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 82) bez kumulowania podstawy wymiaru z kwotą uposażenia służbowego i jakichkolwiek dodatków, wypłacanych ze skarbu Państwa na podstawie dekretu uposażeniowego z dnia 28 X 1933 r.

4) Postanowienie zawarte, w zdaniu pierwszem ust. (2) art. 59 zachowuje nadal moc obowiązującą. Zgodnie z postanowieniami tego artykułu mieszkanie, dostarczone przez powiatowy związek samorządowy staroście powiatowemu (zastępcy), ma charakter mieszkania służbowego w sensie postanowień ust. 4 § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.I.1934 r. o opłatach za mieszkania, zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajmowanych lub administrowanych (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 82), bez względu na to, czy mieszkanie znajduje się w nieruchomości, należącej do powiatowego związku samorządowego, czy też w cudzym budynku i jest przedmiotem umowy najmu pomiędzy związkiem samorządowym a właścicielem budynku.

Postanowienia art. 59 ustawy samorządowej nie uszczuplają praw osób trzecich, zatem nie mają wpływu na wysokość czynszu, ciążącego na powiatowym związku samorządowym, ani na inne skutki umów najmu, na zasadzie których starostowie powiatowi (zastępcy) korzystają z mieszkań, dostarczonych im przez powiatowe związki samorządowe w cudzych budynkach. W przyszłości jednak w przypadkach takich w charakterze biorącego w najem występować może jedynie powiatowy związek samorządowy, a ponadto w umowach najmu musi być uwzględnione wyraźne zastrzeżenie, że lokal wynajmuje się dla każdoczesnego starosty powiatowego (zastępcy), jako mieszkanie służbowe, i przy każdorazowej zmianie na stanowisku starosty powiatowego (zastępcy) będzie zajmowany przez następcę bez potrzeby uzyskiwania zgody dającego w najem.

W związku z wejściem w życie cytowanego na wstępie dekretu uposażeniowego Skarb Państwa będzie nadal płacił powiatowemu związkowi samorządowemu czynsz za mieszkanie, dostarczone staroście powiatowemu (zastępcy), jednak nie w wysokości dodatku mieszkaniowego, gdyż niema go obecnie w nowym systemie uposażeń funkcjonarjuszów państwowych, lecz według norm, przewidzianych w § 2 ust. 1 i 2 cyt. powyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.I.1934 r. W powyższym więc zakresie uległy zmianie postanowienia, zawarte w zdaniu końcowem ust. 2 art. 59 ustawy samorządowej. Czynsz mieszkaniowy, ściśle rzecz biorąc, powinien być potrącany z uposażenia starostów powiatowych (zastępców), wypłacanego ze Skarbu Państwa, i przekazywany odnośnym powiatowym związkom samorządowym. W celu uproszczenia jednak czynności rachunkowo-kasowych czynsz ten winien być potrącany wprost z kwoty dodatku samorządowego, przysługującego staroście powiatowemu (zastępcy) w myśl art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej od powiatowego związku samorządowego i wypłacanego na rachunek należnych mu sum zgodnie z postanowieniami ust. (4) tegoż artykułu. Zechcą Panowie Wojewodowie zwrócić baczną uwagę na ścisłe zastosowanie się starostów powiatowych do powyższych wskazówek.

Jednocześnie uchylam, jako bezprzedmiotowe, wyjaśnienia zawarte w p. (1 i 9) okólnika Nr. 103 z dnia 27.X.1933 r. L. SS. 42/56/8.

(—) *Bronisław Pieracki*
MINISTER

52.

OKÓLNIK Nr. 30

z dnia 27 lutego 1934 r.

rozdzielnik okólników i pism okólnych „nagłych".

(Nr. GL-42-f-2-10).

Do

P. P. Dyrektorów, Głównego Inspektora, Naczelników i Urzędników referujących w M-stwie Spraw Wewnętrznych.

Nawiązując do pktu II okólnika Nr. 14-a z dnia 5.II.1934 r. w sprawie ogłaszania okólników i pism okólnych Ministerstwa—ustalam rozdzielnik według którego będą rozdzielane w Centrali Ministerstwa oraz władzach i urzędach podległych okólniki i pisma okólne, których nagłość została stwierdzona zgodnie z cyt. wyżej okólnikiem, lub które nie nadają się do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W związku z powyższem uchylam moc obowiązującą okólnika Nr. 57 z 14 maja 1932 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 8, poz. 92).

Niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca b. r.

(—) Bronisław Pieracki.
MINISTER

Załącznik do okólnika Nr. 30.

ROZDZIELNIK

okólników i pism okólnych (jawnych) „nagłych" względnie nienadających się do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewnętrznych.

„A" — Centrala Ministerstwa:

1)	P. P. Podsekretarze Stanu	2 egz.
2)	„ „ Dyrektorzy i Główny Inspektor	8 „
3)	„ „ Naczelnicy (Biura Wydz. i Sekr.)	19 „
4)	„ „ Inspektorzy	4 „
5)	Bibljoteka	1 „
6)	P. Kierownik Kancelarji	1 „
7)	Biuro Podawcze	1 „
8)	Składnica akt	1 „
9)	Redakcja Dz. Urz. Min.	2 egz.
10)	Redakcja Zb. Zarządzeń	1 „
11)	Redakcja Regulaminu	1 „
12)	G. U.	1 „
13)	K-mda Gł. P. P.	1 „
14)	D-two K. O. P.	1 „
	Razem	44 egz.

„B" „C" „D" — Władze i urzędy podległe:

Województwo	Urząd wojew. „B"	Starostwa (Ekspoz.)	Razem „C"	Miasta wydziel.	Razem „D"	Uwagi
Białostockie	3	13	16	4*)	20	*) Białystok, Łomża, Suwałki, Grodno
Kieleckie	3	20	23	8*)	31	*) Będzin, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Kielce, Radom, Sosnowiec, Zawiercie, Ostrowiec
Krakowskie	3	18	21	3*)	24	*) Kraków, Nowy Sącz, Tarnów
Lubelskie	3	19	22	3*)	25	*) Lublin, Siedlce, Chełm
Łódzkie	3	13	16	6*)	22	*) Kalisz, Łódź, Piotrków, Pabjanice, Tomaszów Maz., Zgierz
Poleskie	3	9	12	2*)	14	*) Brześć n/B., Pińsk
Poznańskie	3	28	31	4*)	35	*) Poznań, Bydgoszcz, Inowrocław Gniezno
Śląskie	3	11	14	3*)	17	*) Katowice, Król. Huta, Bielsko
Warszawskie	3	23	26	3*)	29	*) Płock, Żyrardów, Włocławek
Wileńskie	3	10	13	1*)	14	*) Wilno
Wołyńskie	3	13	16	3*)	19	*) Łuck, Kowel, Równe
Lwowskie	3	27	30	5*)	35	*) Lwów, Drohobycz, Przemyśl, Borysław, Rzeszów
Nowogródzkie	3	8	11	—	11	

Województwo	Urząd wojew. „B“	Starostwa (Ekspoz.)	Razem „C“	Miasta wydziel.	Razem „D„	Uwagi
Pomorskie	3	19	22	3*)	25	*) Toruń, Grudziądz, Gdynia
Stanisławowskie	3	13	16	3*)	19	*) Kołomyja, Stanisławów, Stryj
Tarnopolskie	3	17	20	1*)	21	*) Tarnopol
Kom. Rządu na m. st. Warszawę	3	4	7	—	3	
Zarząd Miejski w m. st Warszawie	—	—	—	—	3	
Razem	„B“ 51	„C“ 316	„D“ 367			
Redakcja Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. 2 egz.						

UWAGA:
Rozdzielnik „A“ dla ok. i pism ok. wewnątrz Ministerstwa,
„ „B“ dla ok. i pism ok. wyłącznie do Wojewodów,
„ „C“ dla ok. i pism ok. do Wojewodów i Starostów,
„ „D“ dla ok. i pism ok. w sprawach samorządowych.

53.

OKÓLNIK Nr. 31

z dnia 27 lutego 1934 r.

w sprawie przepisów o noszeniu i używaniu broni przez pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“.

(Nr. AP. 38-74)

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Na podstawie art. 22 ust. 5 prawa o broni, amunicji i materjałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 807) wydaję w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów następujące przepisy o noszeniu i używaniu broni przez pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“:

1. Pracownicy państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, wyznaczeni do strzeżenia przesyłek pocztowych w pomieszczeniach urzędu pocztowego lub do ochrony ładunku pocztowego w czasie transportu (konwojenci) albo zajęci w ambulansach pocztowych, mogą być uzbrojeni w krótką broń palną.

Doręczyciele pocztowi, doręczający adresatom do domów przekazy pocztowe lub przekazy Pocztowej Kasy Oszczędności wraz z gotówką albo przesyłki wartościowe, mogą być uzbrojeni w krótką broń palną lub pałki gumowe.

Pracownicy, pełniący służbę wartowniczą, mogą być uzbrojeni w krótką lub długą broń palną.

Wszyscy wyżej wymienieni pracownicy mogą być ponadto zaopatrzeni w gwizdki alarmowe.

2. Pracownicy mogą nosić broń i gwizdek alarmowy jedynie w czasie pełnienia obowiązków służbowych.

Podczas noszenia broni każdy pracownik obowiązany jest posiadać przy sobie pozwolenie na tę broń, wydane dla pracownika państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“.

3. Naczelnicy (kierownicy) urzędów pocztowych obowiązani są założyć i prowadzić księgę ewidencyjną, w której, dla każdego pracownika, upoważnionego do noszenia broni palnej, należy odnotowywać numer broni i pozwolenia na tę broń, przydzielonych pracownikowi oraz każdorazowo: ilość wydanych i zwróconych nabojów, datę i godzinę wydania i zwrotu broni palnej, nabojów i pozwolenia.

W księdze ewidencyjnej należy również odnotowywać dla każdego pracownika (doręczyciela), upoważnionego do noszenia pałki gumowej, numer pozwolenia na tę broń, wydanego pracownikowi.

4. Broń palną, naboje oraz pozwolenia na tę broń naczelnicy (kierownicy) urzędów pocztowych przechowują w lokalu urzędu pod zamknięciem i ponoszą odpowiedzialność w wypadku zagubienia lub dostania się ich do rąk osób niepowołanych.

5. Broń palną wraz z nabojami oraz pozwolenie na tę broń wydaje pracownikowi za pokwitowaniem w księdze ewidencyjnej bezpośrednio przed rozpoczęciem przez niego służby naczelnik (kierownik) urzędu pocztowego lub pracownik przez niego do tego upoważniony.

Po ukończeniu służby pracownik obowiązany jest niezwłocznie zwrócić otrzymaną broń palną, naboje oraz pozwolenie naczelnikowi (kierownikowi) urzędu pocztowego lub pracownikowi przez niego do tego upoważnionemu, potwierdzając zwrot w księdze ewidencyjnej.

6. Pracownik obowiązany jest w chwili otrzymania broni palnej naładować ją i zabezpieczyć, a przy oddawaniu rozładować. Czynności te mają być wykonywane z zachowaniem należytej ostrożności.

7. Pałkę gumową i gwizdek alarmowy przechowuje się w lokalu urzędu pocztowego obok torby, przydzielonej każdemu pracownikowi

(doręczycielowi), który zabiera i pozostawia je każdorazowo równocześnie z torbą.

Pozwolenie na noszenie pałki gumowej powinno stale znajdować się w torbie pracownika, upoważnionego do noszenia tej pałki.

8. Naczelnicy (kierownicy) urzędów pocztowych obowiązani są osobiście lub przez pracownika do tego upoważnionego każdorazowo sprawdzać, czy wszystkie pałki gumowe i gwizdki alarmowe zostały we właściwym czasie zwrócone.

9. Przepisy powyższe nie mają zastosowania do broni, stanowiącej prywatną własność pracowników.

10. Pracownik uprawniony jest do użycia broni w celu odparcia rzeczywistego i bezprawnego napadu lub zamachu, zagrażającego bezpośrednio jego życiu, życiu osób trzecich albo powierzonemu pracownikowi mieniu pocztowemu, jeżeli odparcie takiego napadu lub zamachu innemi środkami jest niemożliwe, a zwłoka grozi niebezpieczeństwem.

11. Użycie broni palnej może nastąpić tylko po jednorazowem ostrzeżeniu.

Jeżeli ze względu na okoliczności danego przypadku, ostrzeżenie ustne jest niemożliwe, użycie broni palnej może nastąpić po jednorazowym wystrzale ostrzegawczym w powietrze.

Bez ostrzeżenia wolno użyć broni palnej tylko wówczas, gdy wszelka zwłoka grozi bezpośredniem niebezpieczeństwem życiu pracownika lub osób trzecich albo narazíłaby na bezwzględną utratę mienia pocztowego.

12. O ile to jest możliwe, należy w razie konieczności użycia broni palnej starać się tylko unieszkodliwić napastnika na tyle, ile tego wymagają okoliczności przypadku.

13. O każdym przypadku użycia broni pracownik obowiązany jest donieść niezwłocznie najbliższemu komisarjatowi lub posterunkowi Policji Państwowej oraz naczelnikowi (kierownikowi) urzędu pocztowego.

14. Gwizdka alarmowego wolno pracownikowi używać jedynie w przypadkach, wymagających niezwłocznej pomocy organów służby bezpieczeństwa.

Aby wezwać tej pomocy, pracownik powinien dawać powtarzające się przeciągłe sygnały gwizdkiem.

Powyższe przepisy przesyłam do wiadomości i wydania stosownych zarządzeń zaznaczając, że Pan Minister Poczt i Telegrafów wyda ze swej strony potrzebne zarządzenia, w związku z któremi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieli osobnym okólnikiem szczegółowych instrukcyj.

(—) *Bronisław Pieracki*
MINISTER

54.

OKÓLNIK Nr. 32

z dnia 24 lutego 1934 r.

o zawieraniu umów najmu z użytkownikami lokali handlowych i większych lokali mieszkalnych w domach państwowych.

(Nr. BZ. 17-15-44).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W nieruchomościach państwowych, zwłaszcza położonych w większych miastach, znajduje się znaczna ilość lokali przeznaczonych i wynajmowanych przez Skarb Państwa na cele handlowe osobom i firmom prywatnym.

Domy te, jako wybudowane przed 1.VII. 1919 roku podlegają obecnie w zasadzie przepisom ustawy o ochronie lokatorów, między innemi, dotyczącym maksymalnej wysokości komornego.

Wskutek tego w procesach o komorne, które obecnie zwłaszcza są bardzo liczne, Prokuratorja Generalna w wypadkach braku pisemnych umów najmu spotyka się coraz częściej z zarzutami, że zaskarżone komorne nie odpowiada przepisom ustawy o ochronie lokatorów, jest nadmierne i winno ulec odpowiedniemu zredukowaniu; mnożą się też wypadki zwracania się przez dłużników już w toku procesu do urzędu rozjemczego dla spraw najmu o ustalenie podstawowego komornego według przepisów ustawy; z zarzutami takiemi występują także lokatorowie, którzy od lat zajmują lokale i od lat płacili za nie wyższe komorne, w rezultacie powstają skomplikowane i przewlekłe procesy, a ponadto, gdy urząd rozjemczy zwykle ustala komorne w kwocie niższej aniżeli dotychczas pobieranej—strata Skarbu Państwa.

Prokuratorja Generalna wskazuje możliwość zapobieżenia temu przez wykorzystanie przepisu art. 3 p. 1 ustawy o ochronie lokatorów, który dozwala na swobodne umowne ustalanie komornego odnośnie do mieszkań 5-cio i więcej pokojowych i (co ustalone zostało w orzecznictwie sądowem) odnośnie pomieszczeń niemieszkalnych, a zatem handlowych i t. p., byle umowa najmu była zawarta na piśmie z terminem najmu nie krótszym aniżeli jeden rok.

Zawieranie tego rodzaju umów, zdaniem Prokuratorji Generalnej, wykluczałoby obronę, o której wyżej mowa, a niezależnie od tego przysparzałoby Skarbowi dochodu w postaci opłat stemplowych od umowy najmu — opłat, któreby oczywiście należało przerzucać zawsze na najmobiorców.

Podając powyższe do wiadomości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o bezwzględne zawieranie takich przynajmniej rocznych pisemnych umów najmu przy wydzierżawianiu lokali han-

dlowych i większych lokali mieszkalnych firmom, osobom prywatnym i instytucjom społecznym, jak również o zawarcie w miarę możności takich umów z obecnymi dzierżawcami wymienionych lokali.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

55.

OKÓLNIK Nr. 33

z dnia 28 lutego 1934 r.

o opłacie przesyłek listowych wysyłanych „na wezwanie urzędowe" lub „w wykonaniu ustawowego obowiązku".

(Nr. GB. 48-19-55.)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach oraz Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

W myśl postanowień § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministrów: Poczt i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1933 r. o urzędowych przesyłkach listowych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 448) korespondencja, wysyłana przez osoby lub instytucje prywatne do władz i urzędów lub w wykonaniu ustawowego obowiązku, doręczana jest zapomocą pocztowych książek odbiorczych, a opłatę za tę korespondencję uiszcza odbierająca władza lub urząd, naklejając odpowiednie znaczki opłaty w książce odbiorczej lub na karcie doręczeń.

W związku z wykonywaniem powyższego postanowienia Ministerstwo poczt Telegrafów stwierdza, iż zdarzają się wypadki, że niektóre władze i urzędy tak państwowe jak i samorządowe odmawiają naklejania znaczków za przesyłki nadeszłe pod ich adresem na ich wezwanie lub w wykonaniu przez nadawcę ustawowego obowiązku, motywując swą odmowę bądź brakiem tych znaczków, bądź też brakiem odpowiednich zarządzeń swych władz przełożonych.

Obecnie już wszystkie władzę i urzędy podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych zaopatrzone są w urzędowe znaczki pocztowe w ilościach stosownych do zgłaszanych zapotrzebowań — odmowa przeto naklejania odpowiednich znaczków w przytoczonych wyżej wypadkach, stanowi naruszenie powoływanych na wstępie postanowień, narażając przytem zarząd pocztowy na straty.

Ministerstwo prosi przeto P. Wojewodę, (P. Komisarza Rządu) o wydanie podległym urzędom zarządzenia ścisłego stosowania się do postanowień powołanego na wstępie rozporządzenia z równoczesnem powiadomieniem podległych urzędów, iż w myśl zarządzenia Min. Poczt i Telegrafów, w razie odmowy naklejenia znaczków opłaty za przesyłki listowe, nadesłane bez opłaty pocztowej w wykonaniu ustawowego obowiązku lub na wezwanie urzędowe, przesyłki te nie będą doręczane, lecz jako przesyłki niedoręczalne, będą zwracane nadawcy.

Zgodnie z pismem Min. Poczt i Telegrafów z dnia 19.I.1934 r. Nr. PW. 400/1/3 wyjaśnia się, iż w razie stwierdzenia przez władze lub urząd, pod adresem którego nadeszła nieopłacona prze nadawcę przesyłka listowa z napisem: „na wezwanie urzędowe" lub „w wykonaniu ustawowego obowiązku", że przesyłka ta powinna być opłacona przez nadawcę, odbierającego tę przesyłkę władza lub urząd winna zwrócić kopertę, a przy kartkach odpis strony adresowej kartki (w obu wypadkach z podaniem adresu nadawcy) oddawczemu urzędowi pocztowemu. Urząd ten winien zanotować ilość odebranych kopert i kartek w pocztowej książce odbiorczej (lub na karcie doręczeń) i potrącić ilość naklejonych już na nie znaczków opłaty przy następnych wydawaniach (doręczeniach) przesyłek nieopłaconych.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów stwierdza ponadto, iż w dalszym ciągu powtarzają się wypadki nadużywania urzędowych przesyłek listowych dla celów prywatnych przez pracowników władz i urzędów państwowych i samorządowych.

W związku z tem Ministerstwo przypomina o konieczności przeciwdziałania wypadkom tego rodzaju nadużyć i roztaczania w tym kierunku należytej kontroli w sposób przewidziany w p. 4, 5 i 6 okólnika Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1931 r. L. 9141/I-Og (kol. Nr. 53) podanego do wiadomości i stosowania okólnikiem Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 144 z dnia 4 sierpnia 1931 r. (Nr. OB. 729/47) — (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 10, poz. 219 z 1931 r.

(—) *Hausner*
DYREKTOR GABINETU MINISTRA

A.
III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

56.

PISMO OKÓLNE

z dnia 20 lutego 1934 r.

o zatrudnianiu bezrobotnych

(Nr. SG. 60-63-1).

Do

P. P. Wojewodów.

Celem zatrudnienia możliwie największej liczby bezrobotnych w jak najwcześniejszym terminie przy robotach inwestycyjnych projekto-

wanych przez związki komunalne w roku bieżącym — proszę Pana Wojewodę o zarządzenie przyspieszenia prac nad opracowaniem planów technicznych i finansowych tych robót.

Opracowane plany winny przewidywać zatrudnienie na podejmowanych robotach przedewszystkiem bezrobotnych robotników i pracowników, co dotychczas nie zawsze było uwzględniane. Plan rekrutacji robotników i pracowników winien być uzgodniony z miejscowemi organami współdziałającemi z Panem Wojewodą w walce z bezrobociem.

Ze względu na doniosłość sprawy proszę Pana Wojewodę o położenie nacisku na terminowe i dokładne wykonanie prac przygotowawczych. Jest to tembardziej istotne, że jak wykazało doświadczenie przeszłoroczne przedłużenie okresu opracowania planów pociągnęło za sobą opóźnienie momentu podjęcia robót w terenie. Ze względu zaś na sytuację na odcinku bezrobocia zamierzone roboty winny być rozpoczęte nie później niż 1 kwietnia r. b., o ile tylko nie przeszkodzą warunki atmosferyczne. Zwłaszcza wykonanie tych inwestycyj samorządowych, które korzystać będą z pomocy kredytów publicznych, a więc Funduszu Pracy i Funduszu Inwestycyjnego oraz prowadzone będą z funduszów własnych — winno być podjęte w wyżej wskazanym terminie.

Wreszcie zaznaczam, że ze względu na istniejące stosunkowo silne natężenie bezrobocia przywiązuję szczególną wagę do wykonania niniejszego mego zarządzenia i wykorzystania wszelkich będących w dyspozycji Pana Wojewody środków, prowadzących do poprawy stanu zatrudnienia.

(—) Bronisław Pieracki
MINISTER

57.

PISMO OKÓLNE

z dnia 21 lutego 1934 r.

o karcie indywidualnej (wykorzystanie druków dawnego wzoru przy poborze w r. 1934).

(Nr. Wojsk. R 1-6-3).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z przygotowaniem przez niektóre urzędy wojewódzkie druków „karta indywidualna" wzoru dotychczasowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nawiązując do okólnika Nr. 18 z dnia 13 II r. b., zezwala na wykorzystanie w roku bieżącym na terenie tych województw druków dawnego wzoru lecz tylko w stosunku do osób roczników 1912, 1911 starszych. Do osób rocznika 1913, należy stosować wyłącznie kartę indywidualną wzoru ustalonego powołanym wyżej okólnikiem.

(—) Wyszyński mjr.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

58.

PISMO OKÓLNE

z dnia 21 lutego 1934 r.

w sprawie instrukcyj kasowo-rachunkowych dla gmin wiejskich jednowioskowych.

(Nr. SF. 11-5-6).

Do

P. P. Wojewodów w Poznaniu, Toruniu, Krakowie, Lwowie, Stanisławowie i Tarnopolu.

W związku z zapytaniem jednego z Panów Wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, iż wzór instrukcji kasowo-rachunkowej, wydany drukiem przez Związek Gmin Wiejskich w Polsce i zalecony przez Ministerstwo pismem z dnia 30 listopada 1933 r. Nr. GL. 85 g—29, dostosowany jest w zasadzie do potrzeb gminy zbiorowej i większej gminy jednowioskowej, w której zatrudniony jest przynajmniej jeden stały pracownik zawodowy.

W tym stanie rzeczy wprowadzenie powyższego wzoru instrukcji kasowo-rachunkowej we wszystkich gminach jednowioskowych nasunęłoby w praktyce pewne trudności i wymagałoby dodatkowych kosztów w postaci nabycia nowych ksiąg rachunkowych.

Celem uniknięcia tych kosztów i trudności, zachodzących w związku z koniecznością obznajmienia osób prowadzących rachunkowość gminną z prowadzeniem nowych ksiąg rachunkowych i z uwagi na bliski termin utworzenia gmin zbiorowych, Ministerstwo uważa za możliwe pozostawienie w gminach jednowioskowych na okres ich istnienia dotychczasowych instrukcyj kasowo-rachunkowych, po wprowadzeniu do nich najkonieczniejszych zmian, jakie wynikają z rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71, 72), a w szczególności po usunięciu przepisów, traktujących o t. zw. zaległościach budżetowych czynnych.

Ministerstwo prosi Pana Wojewodę o niezwłoczne podanie powyższego do wiadomości wydziałów powiatowych i zarządów gmin wiejskich na obszarze podległego Mu Województwa.

(—) Zbikowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

59.

PISMO OKÓLNE

z dnia 22 lutego 1934 r.

o „Fundusz Obrony Morskiej“ (zbiórka publiczna).

(Nr. AP-2-134)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów Powiatowych i Grodzkich, Dyrektorów Policji oraz Komisarza Rządu m. Gdyni.

Stosownie do uchwały Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1933 r., wydanej w wykonaniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, p. 289) Liga Morska i Kolonjalna przystępuje do przeprowadzenia zbiórki publicznej na rzecz Funduszu Obrony Morskiej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wydając zarządzenie udzielenia pozwolenia na tę zbiórkę, podkreśla państwowe znaczenie powyższej akcji i prosi o udzielenie Lidze Morskiej i Kolonjalnej możliwie najdalej idącego poparcia i pomocy w jej zamierzeniach, w szczególności przy organizowaniu Zarządów Powiatowych Ligi Morskiej i Kolonjalnej, czyli t. zw. obwodów, za których pośrednictwem Liga będzie mogła dotrzeć do najszerszych mas społeczeństwa.

Ponieważ Liga Morska i Kolonjalna uzyskuje pozwolenie na prowadzenie zbiórki publicznej w ciągu dłuższego okresu czasu, przy ustalaniu szczegółowych warunków jej przeprowadzenia należy mieć na uwadze urządzane równocześnie przez inne instytucje akcje zbiórkowe, w szczególności doroczne i posiadające pewnego rodzaju przywilej wyłączności w określonym terminie (np. „Tydzień L. O. P. P.“, „Dni Przeciwgruźlicze“ i t. p.). Warunki powyższe (terminy) powinny być tak przystosowane, by zbiórka na rzecz Funduszu Obrony Morskiej nie stała na przeszkodzie odpowiedniemu rozwijaniu innych akcyj propagandowych i zbiórkowych.

(—) *Weissbrod*
DYREKTOR DEPARTAMENTU.

60

PISMO OKÓLNE

z dnia 22 lutego 1934 r.

w sprawie „Tygodnia Polskiego Czerwonego Krzyża“

(Nr. AP. 2-35).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów Powiatowych i Grodzkich, Dyrektorów Policji oraz Komisarza Rządu m. Gdyni.

Na prośbę Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o zarezerwowanie terminu od 1 do 10 września włącznie każdego roku na urządzanie dorocznego „Tygodnia P. C. K.“.

W czasie „Tygodnia“ P. C. K. położy główny nacisk na akcję propagandową. W razie urządzania zbiórek publicznych poszczególne oddziały P. C. K. wystąpią do właściwych miejscowo władz z prośbą o wydanie pozwolenia.

Celem dania możności P. C. K. jak najbardziej pomyślnego przeprowadzenia jego zamierzeń, nie należy udzielać pozwoleń na urządzanie w powyższym terminie zbiórek publicznych i różnego rodzaju imprez, szczególnie o charakterze propagandowym, które mogłyby kolidować z akcją P. C. K. albo utrudnić lub osłabić zainteresowanie społeczeństwa tą akcją.

(—) *Weissbrod*
DYREKTOR DEPARTAMENTU.

61.

PISMO OKÓLNE

z dnia 28 lutego 1934 r.

o wypełnianiu kart indywidualnych

(Nr. Wojsk. A-1-6-5).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wojskowych zgłosiło obecnie już po uprzedniem uzgodnieniu z niem wzoru karty indywidualnej i wydaniu odpowiedniego zarządzenia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych postulat, aby wśród danych w karcie indywidualnej mieściła się również data i miejsce urodzenia poborowego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych mając na względzie sprawność prac na komisjach poborowych, nie może tego postulatu nie uwzględnić mimo, że nakłady druków karty indywidualnej są już przygotowane i zarządza, aby przy wypełnianiu kart indywidualnych w roku obecnym dane te były umieszczane w następujący sposób:

1. W rubryce „Rocznik.................“ po wpisaniu roku urodzenia należy wpisać datę urodzenia, przyczem dzień urodzenia będzie oznaczony liczbą arabską zaś miesiąc liczbą rzymską np.: „Rocznik 1913 dn. 25/VII“.

2. W drugiej i ewentualnie w trzeciej linji pod rubryką: „Miejsce zamieszkania poborowego“ należy wpisać nazwę miejscowości, gdzie poborowy się urodził oraz gminę, powiat i województwo, gdzie ta miejscowość się znajduje: np. „Miejsce ur. Sokól gm. Rożyszcze pow. łucki woj. wołyńskie“.

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że dla poborowych, którzy w poprzednim roku (2 latach) otrzymali kat. B, przy każdem stawiennictwie sporządza się nową kartę indywidualną. Druk na odwrotnej stronie karty służy do uprzedniego przed poborem wpisania danych z ubiegłego, czy też 2-ch ubiegłych lat. Będzie to ułatwieniem dla lekarzy kom. pob. do zaznajomienia się z orzeczeniem kom. pob. z ubiegłych lat bez dołączania poprzednich kart indywidualnych.

W celu zwrócenia uwagi, który raz poborowy staje na kom. pob. należy w rubryce „Stawiennictwo.................“ (na 1 str.) oznaczać rzymską cyfrą I, II lub III analogicznie do tego, jak to jest oznaczane w protokóle imiennym kom. pob. (wzór Nr. 12) w rubryce 13.

Zarządzenie niniejsze wiąże się z okólnikiem Nr. 18 z dn. 13.II.1934 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4 poz. 36) i z pismem okólnem z dn. 21.II.1934 r. Nr. Wojsk. A/1/6/3.

(—) *Wyszyński mjr.*
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO.

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 14 lutego Nr. 13 Rok 1934

Poz. 100. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1934 r. w sprawie statystyki celnej.

Poz. 101. Rozporządzene Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. o ustaleniu na rok 1934 wykazu imiennego nieruchomości, podlegających wykupowi przymusowemu.

Poz. 102. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 29 listopada 1933 r. o zmianach w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 2 czerwca 1932 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 15 kwietnia 1921 r. o powołaniu Państwowej Rady Kolejowej.

Poz. 103. Rozporządzenie Ministrów Opieki Społecznej z dnia 30 listopada 1933 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na podstawie artykułów 1, 2, 3, 4, 5, 11 i 17 ustawy z dnia 17 marca 1932 roku o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) zarządza się co następuje:

§ 1. Artykuły (art.), powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 17 marca 1932 roku o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu.

Poragrafy (§), powołane w tem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Za dzień i godzinę (chwilę) zgonu w rozumieniu ustawy uważa się dzień i godzinę zgonu, stwierdzone na karcie zgonu (art. 3).

Za zwłoki w rozumieniu ustawy uważa się również zwłoki noworodków martwo urodzonych, t. j. płody ludzkie, urodzone w stanie nieżywym po upływie co najmniej 7 miesięcy ciąży.

Przez szczątki w myśl ustawy należy rozumieć zarówno pozostałości zwłok, które wydobyto przy kopaniu grobu, jak i części ciała ludzkiego, odłączone od całości, jako też i popioły, otrzymane przez spopielenie zwłok ludzkich.

Przepisy, dotyczące szczątków, mają zastosowanie również do płodów ludzkich, urodzonych przed upływem 7-go miesiąca ciąży.

§ 3. W ciągu 24 godzin po zgonie należy zawiadomić o tem lekarza lub oglądacza zwłok (art. 3, p 1 i 2), albo urząd gminny (§ 16, ust. 4), żądając wydania karty zgonu.

Zwłoki, z wyjątkiem zmarłych na choroby zakaźne (§ 7), nie mogą być usunięte z mieszkania przed upływem 12 godzin od chwili zgonu i przed stwierdzeniem przyczyny zgonu, jednakże nie powinny one pozostawać w mieszkaniu po wystąpieniu wyraźnych oznak rozkładu i wogóle dłużej niż 72 godziny. Przy wystąpieniu tych oznak należy zarządzić przeniesienie zwłok do domu przedpogrzebowego, lub kostnicy, albo pochowanie ich.

§ 4. Zwłoki, przeniesione do domu przedpogrzebowego lub kostnicy, nie mogą tam pozostawać po wystąpieniu objawów daleko posuniętego rozkładu; zwłoki takie należy natychmiast pochować.

§ 5. Celem wstrzymania rozkładu zwłok dozwolone jest stosowanie zabiegów utrwalających, polegających na użyciu konserwujących związków chemicznych (wstrzyknięcie płynu konserwującego do naczyń krwionośnych osoby zmarłej i t. p.). Zabiegi te mogą być wykonywane tylko przez lekarzy.

§ 6. Natychmiast po zgonie należy zwłoki umieścić w miejscu chłodnem i zabezpieczyć je przed dostępem zwierząt i owadów, zwłaszcza much.

W miejscowościach, w których są domy przedpogrzebowe lub kostnice, składanie ciał osób zmarłych w kościołach i kaplicach, położonych poza cmentarzem, dozwolone jest tylko na czas obchodu żałobnego, poprzedzającego pogrzeb (od czasu eksportacji zwłok do kościoła lub kaplicy aż do wyprowadzenia zwłok na cmentarz), pozatem zaś tylko w przypadkach, gdy prawo do tego przysługuje osobie duchownej lub świeckiej na mocy przywileju albo zwyczaju. Wyjątek od tej zasady stanowią kościoły w miastach z liczbą ponad 100.000 mieszkańców, posiadające oddzielne pomieszczenia do składania zwłok aż do chwili pogrzebu.

§ 7. Zwłoki osób zmarłych z: dżumy, żółtej febry, cholery azjatyckiej, ospy naturalnej, duru plamistego i powrotnego, trądu, wąglika, nosacizny i wścieklizny, powinny być natychmiast po stwierdzeniu zgonu i jego przyczyny zawinięte w płótno, zmoczone w płynie odkażającym, zamknięte w trumnie, usunięte z mieszkania i pochowane w ciągu 24 godzin od chwili zgonu. Zwłok takich nie wolno przewozić (art. 11 ust. 4) ani ekshumować (art. 12 ust. 3) przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może w drodze wyjątku i z zastosowaniem środ-

ków ostrożności, przewidzianych w § 8, zezwolić na przewiezienie takich zwłok przed upływem wymienionego wyżej terminu.

§ 8. W przypadkach zgonu z chorób zakaźnych, podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu, niezależnie od przepisów § 6, należy stosować następujące środki ostrożności: 1) wzbronione jest zbieranie się większej liczby osób w pomieszczeniu, gdzie leżą zwłoki, 2) wzbronione jest dotykanie zwłok poza czynnościami, związanemi z obmyciem, ubraniem i ułożeniem zwłok w trumnie, 3) do obmywania zwłok używać należy płynu odkażającego, 4) na dnie trumny umieścić należy warstwę substancji płynochłonnej grubości 5 cm., 5) po złożeniu zwłok w trumnie należy ją natychmiast szczelnie zamknąć i z zewnątrz obmyć płynem odkażającym, 6) pomieszczenie, w którem osoba zmarła pozostawała, wszystkie przedmioty, które z nią pozostawały w styczności, jako też wóz, na którym zwłoki przewieziono, winny być poddane odkażeniu.

§ 9. Przepisy §§ 4 i 7 nie dotyczą zwłok, dostarczanych zakładom naukowym, lub podlegających sekcji naukowej, sądowo-lekarskiej i policyjno-sanitarnej.

Postępowanie z takiemi zwłokami normują odrębne przepisy.

§ 10. Do trumny, przeznaczonej dla zwłok osoby dorosłej, wolno złożyć tylko zwłoki jednej osoby dorosłej, zwłoki matki z dzieckiem nowonarodzonem, lub zwłoki dwojga dzieci w wieku do lat 7. Po złożeniu zwłok do trumny i umocnieniu wieka nie należy trumny otwierać poza przypadkami niezbędnej konieczności.

Trumny powinny mieć dno i ściany boczne nieprzepuszczalne oraz szczelnie przylegające wieko.

§ 11. W miastach, liczących ponad 10.000 mieszkańców, przewożenie zwłok osób zmarłych w tych miastach dozwolone jest tylko na specjalnie do tego celu przeznaczonych wozach.

Przewożenie i przenoszenie zwłok ulicami tych miast jest dozwolone do godz. 14; nie dotyczy to eksportacji zwłok do kościołów i kaplic przedpogrzebowych.

§ 12. W razie uzasadnionej wątpliwości co do tego, czy osoby pragnące pochować zwłoki, mają do tego prawo w myśl art. 2 ust. 1, winien zarząd zakładu, w którym dana osoba zmarła, lub powiatowa władza administracji ogólnej, o ile zgon nastąpił w prywatnem mieszkaniu, zażądać udowodnienia tego prawa.

§ 13. Zwłoki, niepochowane przez rodzinę i inne osoby, wymienione w art. 2 ust. 1, będą przekazywane zakładom uniwersyteckim, o ile zakłady te zgłoszą zapotrzebowanie na zwłoki i zapewnią odbiór po otrzymaniu odpowiedniego zawiadomienia.

§ 14. Wszystkie gminy na obszarze Rzeczypospolitej obowiązane są w myśl postanowień art. 3 wprowadzić na swoim terenie stwierdzanie zgonu i jego przyczyny w każdym przypadku śmierci.

W tym celu każda gmina winna jest powołać odpowiednią liczbę osób, upoważnionych do wykonywania tych czynności (§ 15), jako też opłacać ich pracę.

§ 15. W miejscowościach, w których zamieszkuje lekarz, jako też w promieniu 4 klm od tych miejscowości, zgon i jego przyczyna muszą być stwierdzane przez lekarza.

W innych miejscowościach czynności te spełniać winien oglądacz zwłok, t. j. osoba, która przeszła specjalne przeszkolenie w zakresie stwierdzania zgonu i jego przyczyny, uzyskała świadectwo, wydane przez powiatową władzę administracji ogólnej, upoważniające do wykonywania tych czynności, oraz złożyła ślubowanie na ręce tej władzy.

§ 16. Lekarz, który leczył chorego w ostatniej chorobie, jest obowiązany stwierdzić zgon i jego przyczynę oraz wypełnić w dwóch egzemplarzach odpowiednią część karty zgonu i nie może uzależnić wykonania tych czynności od uiszczenia za nie wynagrodzenia. Lekarz i oglądacz zwłok, powołani w myśl § 14, ust. 2 obowiązani są nie później, niż w ciągu 12 godzin po otrzymaniu wezwania udać się na miejsce, w którem znajdują się zwłoki, i, po ich obejrzeniu oraz po zasięgnięciu uzupełniających wiadomości od otoczenia, bezpłatnie wypełnić odpowiednią część karty zgonu w dwóch egzemplarzach.

Wzór karty zgonu jest inny dla lekarza (załącznik Nr. 1) i inny dla oglądacza zwłok (załącznik Nr. 2).

Odcinek drugiej karty, zawierający przyczynę zgonu, podaną przez lekarza i stanowiącą tajemnicę lekarską, powinien być zaklejony przez lekarza, który kartę wypełnił.

Do czasu ustanowienia oglądacza zwłok (art. 16) w miejscowości, w której niema lekarza, kartę zgonu według wzoru dla oglądacza zwłok wypełnia urząd gminny.

§ 17. Wypełnione egzemplarze karty zgonu otrzymuje osoba, która zajmuje się pochowaniem zwłok. Osoba ta winna jest przedłożyć wymienione egzemplarze karty zgonu w urzędzie gminnym miejsca zgonu celem wypełnienia przez ten urząd danych personalnych, wyszczególnionych w karcie zgonu.

Kartę pierwszą urząd gminny wręcza osobie, zajmującej się pochowaniem zwłok, celem przedłożenia jej właściwemu urzędowi stanu cywilnego dla sporządzenia aktu zejścia, poczem karta ta służy jako pozwolenie na pochowanie zwłok. Kartę drugą urząd gminny przesyła w ciągu tygodnia do powiatowej władzy administracji ogólnej (lekarza powiatowego), właściwej dla miejsca zgonu.

§ 18. W miastach, mających własne urzędy statystyczne, wzór lekarskiej karty zgonu może być za zgodą Ministra Opieki Społecznej uzupełniony przez dodanie szczegółów, niewymienionych w załączniku Nr. 1, a drugi odcinek tej karty może być przysyłany miejscowemu organowi sanitarnemu związku samorządowego.

§ 19. Teren cmentarny i wszystkie urządzenia na tym terenie położone powinny, zgodnie ze swem przeznaczeniem, mieć charakter poważny, liczący się z pietyzmem, należnym zmarłym, i utrzymane zawsze czysto i porządnie.

§ 20. Teren pod cmentarz powinien być wybrany tak, żeby wykluczona była możliwość wywierania szkodliwego wpływu na otoczenie.

W szczególności winien on odpowiadać następującym warunkom:

1. odległość nowozakładanego cmentarza od zabudowań mieszkalnych oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia, powinna być co najmniej 150 m,
2. teren ten powinien znajdować się możliwie na wzniesieniu i nie podlegać zalewom,
3. spadek terenu, a w szczególności spadek zwierciadła wody gruntowej winien mieć kierunek od zabudowań,
4. zwierciadło wody gruntowej powinno zalegać co najmniej 1,8 m pod terenem,
5. grunt powinien być możliwie przepuszczalny,
6. teren powinien znajdować się w takim miejscu, gdzie panujące wiatry wieją od osiedla.

§ 21. Teren cmentarza powinien być ogrodzony, lub co najmniej otoczony wałem z rowem nazewnątrz, aby umożliwić utrzymanie porządku i utrudnić dostęp zwierzętom. Ogrodzenie dokoła cmentarza powinno mieć co najmniej 1,5 m. wysokości; wał i rów powinny mieć co najmniej 1 m wysokości względnie głębokości. Wał należy opatrzyć żywopłotem.

Bramy (furty) cmentarne powinny być stale zamknięte.

Teren cmentarza powinien być pokryty roślinnością, a większe cmentarze mają mieć założenie parkowe. Mogiły, drogi i ścieżki powinny być zakładane ściśle według zatwierdzonego planu (§ 32).

§ 22. Obszar, potrzebny na założenie cmentarza, ma być obliczany w ten sposób, że roczną liczbę zgonów wśród danej ludności należy pomnożyć przez 20 i liczyć po 4 m^2 na jedną mogiłę dla osoby dorosłej, 2 m^2 dla zwłok dziecka do lat 7. Do tego należy dodać co najmniej 20% terenu na drogi i ścieżki oraz teren, niezbędny pod dom przedpogrzebowy lub kostnicę. Przy tem obliczeniu powinien być uwzględniony również przewidywany wzrost ludności i możliwość wzrostu śmiertelności z powodu epidemji.

§ 23. Przez grób zwykły (ziemny) rozumie się dół, wykopany w ziemi, do którego składa się trumnę ze zwłokami i zasypuje ziemią, wydobytą z tego dołu. Przez grób murowany rozumie się dół, w którym boki są murowane, a nad trumną jest założone sklepienie. Przez katakumby rozumie się nisze w pionowej ścianie, położone obok siebie w szeregu, a przeznaczone do składania zwłok; mogą być one umieszczone bądź w podziemiach kościołów, bądź też na cmentarzach.

§ 24. Powierzchnia, niezbędna na założenie grobu ziemnego dla człowieka dorosłego, ma wynosić co najmniej 2 m × 1 m, a dla dziecka do lat 7 — 1 m × 0,5 m. Odstępy pomiędzy grobami powinny wynosić co najmniej 50 cm. Głębokość dołu, wykopanego celem pochowania zwłok, powinna wynosić 1,5 m tak, żeby warstwa ziemi, pokrywająca trumnę, wynosiła co najmniej 1 m. Kopanie głębszych dołów jest dopuszczalne pod warunkiem, że pomiędzy dnem grobu a najwyższym poziomem wody pozostanie co najmniej 0,5 m. Ziemia, wydobyta z grobu powinna być usypana w postaci pagórka nad grobem.

§ 25. Groby murowane mogą być pojedyńcze i rodzinne, przytem na każde zwłoki przewidzieć należy przestrzeń, podaną w § 24, o ile składane one będą na jednym poziomie. Przy głębokości wykopu 2,5 m można umieszczać trumny w dwie warstwy oddzielnie przesklepione.

§ 26. W katakumbach powierzchnia dna niszy, przeznaczonej do złożenia zwłok, powinna wynosić co najmniej 2 m × 1 m, a wysokość co najmniej 60 cm. Każda nisza powinna być oddzielona od sąsiedniej ścianą grubości co najmniej 40 cm. W każdej niszy powinien być wylot wentylacyjny dla odprowadzenia gazów w sposób, niepowodujący szkodliwości dla otoczenia. Po złożeniu zwłok każdą niszę należy natychmiast zamurować.

§ 27. W grobach murowanych i katakumbach powierzchnia, na której są składane trumny, powinna mieć spadek, a w miejscu najniższem przewidzieć należy odpływ, łączący się z ziemią otaczającą.

§ 28. Podziemia kościelne mogą być przeznaczone do składania zwłok osób duchownych, które w drodze przywileju nabytego, lub na mocy zwyczaju, są grzebane w kościołach.

W kościołach, a w szczególności w podziemiach katedr na Wawelu i w Warszawie oraz kościoła na Skałce, mogą być również chowane zwłoki osób, które sprawowały najwyższą władzę państwową, i osób szczególnie dla Państwa zasłużonych.

§ 29. Zwłoki ludzkie mogą być chowane poza cmentarzami i kościołami lub kaplicami w grobach murowanych, pojedyńczych lub rodzinnych, jedynie na mocy każdorazowego zezwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

§ 30. Dom przedpogrzebowy powinien się składać co najmniej z następujących pomieszczeń: 1) do przechowywania zwłok, 2) do wykonywania obrzędów rytualnych i 3) do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich i utrwalania zwłok. Wszystkie te pomieszczenia mają być dostatecznie obszerne, skanalizowane, dobrze oświetlone i przewietrzane, jako też zabezpieczone przed dostępem owadów. Powinny one mieć podłogę nieprzepuszczalną, a ściany wyłożone również materjałem nieprzepuszczalnym, lub pomalowane farbą olejną do wysokości co najmniej 2 m i posiadać urządzenia, umożliwiające ogrzewanie ich podczas chłodnej pory roku. W pomieszczeniu, przeznaczonem do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich i do utrwalania zwłok, należy przewidzieć możność dostarczania zimnej i ciepłej czystej wody.

Na cmentarzach mniejszych przeznaczonych dla ludności, nieprzekraczającej 3.000 osób, zamiast domu przedpogrzebowego mogą być kostnice o jednem obszernem oświetlonem pomieszczeniu.

Zarówno w domach przedpogrzebowych, jak i w kostnicach nie wolno kłaść zwłok bezpośrednio na ziemi (podłodze), lecz należy je przechowywać w zamkniętych trumnach, ustawionych na specjalnie na ten cel przeznaczonych marach lub katafalkach.

§ 31. Dom przedpogrzebowy lub kostnica powinny być pod stałym nadzorem służby cmentarnej, utrzymywane w czystości i w określonych godzinach dostępne dla osób, odwiedzających zmarłych. Za przechowywanie zwłok i korzystanie z urządzeń domu przedpogrzebowego lub kostnicy może zarząd cmentarza pobierać opłaty zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. 3.

§ 32. Dla uzyskania zatwierdzenia terenów, przeznaczonych na założenie lub rozszerzenie cmentarza, należy do podania, złożonego w tej sprawie, dołączyć:

1. prawomocny plan zabudowania danej miejscowości, o ile taki plan istnieje,
2. plan sytuacyjny, wykonany przez przysięgłego mierniczego, w skali 1 : 500 z uwidocznieniem wszystkich zabudowań mieszkalnych i studzien w promieniu 250 m, jako też warstwie terenu oraz punktów, w których wykopano doły próbne (§ 20) z zaznaczeniem najwyższego poziomu wód grutowych w tych dołach, jaki się utworzył po 24 godzinach od chwili wykopania,
3. opis tego terenu z wyszczególnieniem właścicieli poszczególnych odcinków i z podaniem w miarę możności szczegółów geologicznych i hydrologicznych oraz konfiguracji terenu.
4. plan szczegółowy cmentarza z uwzględnieniem dróg i ścieżek, domu przedpogrzebowego lub kostnicy i t. d.

§ 33. Zarząd każdego cmentarza powinien prowadzić księgę cmentarną, zawierającą co najmniej następujące dane, dotyczące poszczególnych osób pochowanych: 1) nazwisko i imię, 2) wiek, 3) adres, 4) data zgonu, 5) przyczyna zgonu, 6) data pochowania, 7) dokładnie określone miejsce pochowania według zatwierdzonego planu.

Dane, wymienione pod 1 — 5 włącznie, powinny być wpisane do księgi cmentarnej na podstawie przedłożonej karty zgonu.

§ 34. O tem, jakie pamiątki natury historycznej i artystycznej mają być zachowane po zamknięciu cmentarza, o tem, dokąd mają być te pamiątki przeniesione, a także, czy groby takie mogą być ponownie użyte do pochowania zwłok (art. 10 ust. 5), decydują wojewódzkie władze administracji ogólnej. Przytem, jeżeli chodzi o cmentarz gminny i cmentarz opuszczony, działają one w porozumieniu z miejscowemi władzami samorządowemi, a w przypadku cmentarza wyznaniowego—również z właściwemi władzami wyznaniowemi.

§ 35. Przy ponownem użyciu grobu szczątki poprzednio pochowanych zwłok i trumny należy wydobyć i pochować na tym samym cmentarzu na miejscu specjalnie do tego przeznaczonem.

§ 36. Zastrzeżenie przeciwko ponownemu użyciu grobu po upływie lat 20 (art. 10) musi być zgłoszone na piśmie, do zarządu właściwego cmentarza przed upływem 20 roku od chwili pochowania zwłok.

§ 37. Pozwolenia na przewóz zwłok i ich szczątków będą udzielane przez władze (art. 11) jedynie na uzasadnione pisemne żądanie osób i instytucyj, wymienionych w art. 2 ust. 1 i 3.

Przewóz taki, z wyjątkiem przewozu popiołów, dozwolony jest w zasadzie tylko podczas chłodnej pory roku, t. j. w czasie od 15 października do 15 kwietnia, a w ciepłej porze roku dopuszczalny jest tylko w drodze wyjątku za zezwoleniem wymienionych władz.

§ 38. Pozwolenia na wywóz zwłok i ich szczątków poza granice Rzeczypospolitej mogą być udzielone dopiero po uprzedniem złożeniu zezwolenia właściwej władzy państwa sąsiedniego na dalszy przewóz zwłok lub ich szczątków od stacji granicznej.

Pozwolenie na sprowadzenie zwłok i ich szczątków z obcych państw do Polski można uzyskać za pośrednictwem urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwoleń na przewiezienie zwłok lub ich szczątków przez teren Rzeczypospolitej udzielają urzędy zagraniczne Rzeczypospolitej po stwierdzeniu, że opakowanie zostało wykonane zgodnie z obowiązującemi przepisami (§ 39), jako też, że nie będzie przeszkód przeciwko wywiezieniu tych zwłok lub szczątków na teren państwa sąsiedniego.

§ 39. W przypadkach, wymienionych w art. 11 ust. 1 do przewiezienia zwłok wystarcza trumna (§ 10), której dno wyłożyć należy warstwą substancji chłonnej o grubości co najmniej 3 cm.

Zwłoki, przewożone w myśl art. 11 ust. 2, 3 i 4 powinny być zamknięte w zalutowanej trumnie metalowej, zawierającej na dnie warstwę substancji chłonnej grubości co najmniej 3 cm. Trumna ta powinna być zamknięta w szczelnej skrzyni drewnianej tak, aby się w niej nie mogła poruszać. Skrzynia powinna być dokładnie zamknięta i opieczętowana przez władzę, udzielającą zezwolenia na przewóz. Władza ta może w każdym poszczególnym przypadku zarządzić ponadto specjalne środki ostrożności jak to: nasycenie warstwy chłonnej w trumnie środkiem odkażającym, zawinięcie zwłok w płótno, nasycone płynem odkażającym, utrwalenie zwłok (§ 5) i t. p.

Popioły, otrzymane przez spopielenie zwłok ludzkich, mogą być przewożone w dokładnie zalutowanem pudle metalowem, umieszczonem w szczelnej skrzynce drewnianej, opieczętowanej przez władzę, udzielającą pozwolenia na przewóz.

§ 40. Po dostarczeniu zwłok lub ich szczątków na miejsce przeznaczenia winny być one jak najprędzej pochowane bez otwierania zalutowanego metalowego opakowania.

Postanowienie to, o ile dotyczy chowania popiołów, nie ma zastosowania do cmentarzy katolickich.

§ 41. Ekshumacja zwłok i ich szczątków powinna się odbywać w zasadzie w porze chłodnej (§ 37), o ile możności, we wczesnych godzinach rannych. Przy ekshumacji mogą być obecne tylko osoby urzędowe i bezpośrednio zainteresowane.

O zamierzonej ekshumacji powinna być zawiadomiona właściwa władza wyznaniowa.

W przypadkach, wymienionych w art. 12 ust. 1 pp. a, c i d, przy ekshumacji obowiązkowa jest obecność lekarza urzędowego.

W przypadkach, wymienionych w art. 12 ust. 1 pkt. a, zwłoki lub ich szczątki należy wydobywać wraz z trumną, której nie należy otwierać, potem umieścić w przygotowanej nowej trumnie. W razie potrzeby przewiezienia ich mają ponadto zastosowanie postanowienia § 39.

§ 42. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik Nr. 1.

KARTA ZGONU — I

dla zarządu cmentarza

Wypełnia lekarz

1. Imię i nazwisko ....
2. Płeć: m. ż. 3. Data i godzina zgonu ....
4. Adres (miejsce zgonu) ....
5. Przyczyna zgonu ....

Podpis lekarza:

Data..........

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminny

6. Nr. karty zgonu .... 7. Imiona rodziców ....
8. Miejsce urodzenia ....
9. Data urodzenia .... 10. Wyznanie ....
11. Miejsce zamieszkania (adres) ....
12. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ....
13. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony
14. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne
15. Zawód ....
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data..........

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Stanu Cywilnego

Urzędnik Stanu Cywilnego .... stwierdza, że w dniu .... sporządził za Nr. .... akt śmierci .... o urodzeniu martwourodzonego .... } imię i nazwisko zmarłego lub rodziców martwourodzonego.

Podpis urzędnika stanu cywilnego:

Data..........

Pieczątka.

Załączniki do rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 30 listopada 1933 r. (poz. 103).

KARTA ZGONU — II

dla powiatowej władzy administracji ogólnej (lekarza powiatowego).

Wypełnia lekarz

1. Imię i nazwisko ....
2. Płeć m. ż. 3. Data i godzina zgonu ....
4. Adres (miejsce zgonu) ....

Wypełnia Urząd Gminny

5. Nr. karty zgonu ....
6. Data urodzenia ....
7. Miejsce urodzenia ....
8. Wyznanie ....
9. Miejsce zamieszkania (adres) ....
10. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ....
11. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony
12. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne
13. Zawód: a) rodzaj zawodu ....
b) stanowisko w zawodzie ....
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna)

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data..........

Pieczątka

Wypełnia i zakleja lekarz

14. Zasadnicza przyczyna zgonu, w/g której przypadek ma być zanotowany w statystyce lekarskiej ....
....
Jeżeli śmierć gwałtowna to jej charakter: zabójstwo, samobójstwo, wypadek i jakiego rodzaju.
15. Choroby współistniejące ....
16. Powikłania ....
17. Rozpoznanie sekcyjne ....

Podpis lekarza:

Data..........

Pieczątka

Załącznik Nr. 2.

KARTA ZGONU — I

dla zarządu cmentarza

Wypełnia oglądacz zwłok.

1. Imię i nazwisko ...
2. Płeć m. ż. 3. Data i godzina zgonu ...
4. Adres (miejsce zgonu) ...
5. Przyczyna zgonu ...

Podpis oglądacza zwłok:

Data ...

Pieczątka

Wypełnia Urząd Gminny.

6. Nr. karty zgonu ... 7. Imiona rodziców ...
8. Miejsce urodzenia ...
9. Data urodzenia ... 10. Wyznanie ...
11. Miejsce zamieszkania (adres) ...
12. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ...
13. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony.
14. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne.
15. Zawód ...
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna)

Podpis zwierzchności gminnej:

Data ...

Pieczątka

Wypełnia Urząd Stanu Cywilnego.

Urzędnik Stanu Cywilnego ... stwierdza, że w dniu ... sporządził za Nr. ... akt śmierci ... o urodzeniu martwourodzonego ... } imię i nazwisko zmarłego lub rodziców martwourodzonego.

Podpis urzędnika stanu cywilnego:

Data ...

Pieczątka

KARTA ZGONU — II

dla powiatowej władzy administracji ogólnej
(lekarza powiatowego)

Wypełnia oglądacz zwłok.

1. Imię i nazwisko ...
2. Płeć: m. ż. 3. Data i godzina zgonu ...
4. Adres (miejsce zgonu) ...
5. Przyczyna zgonu ...
Jeżeli śmierć gwałtowna to jej charakter: samobójstwo, zabójstwo, wypadek i jakiego rodzaju ...
...

Podpis oglądacza zwłok:

Data ...

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminny.

6. Nr. karty zgonu ... 7. Miejsce urodzenia ...
8. Data urodzenia ... 9. Wyznanie ...
10. Miejsce zamieszkania (adres) ...
11. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ...
12. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony.
13. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne.
14. Zawód: a) rodzaj zawodu ...
b) stanowisko w zawodzie ...
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby, utrzymającej: ojca, matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej.

Data ...

Pieczątka.

Poz. 104. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 stycznia 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o powoływaniu nadzwyczajnych komisyj rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

Poz. 105. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 stycznia 1934 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma).

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) zarządzam co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 12 lipca 1930 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma) (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 439), przedłużoną ostatnio rozporządzeniem z dnia 13 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, p. 438) do dn. 28 stycznia 1934 r., przedłuża się na dalsze 6 miesięcy.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 106. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 10 grudnia 1933 r. o pozwoleniach na broń, wydawanych przez władze wojskowe.

Na podstawie ust. 2 art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. Prawo o broni, amunicji i materjałach wybuchowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 807) zarządzam co następuje:

§ 1. Pozwolenia na krótką broń palną i broń myśliwską do użytku osobistego (pozwolenia na broń) wydają według wzoru, ustalonego w załączniku do niniejszego rozporządzenia:

a) żołnierzom w służbie czynnej i w stanie nieczynnym, oraz oficerom kontraktowym i czasu wojny—przełożeni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku;
b) żołnierzom w stanie spoczynku — powiatowi komendanci uzupełnień.

§ 2. Pozwolenia na broń wydaje władza wojskowa (§ 1) według swobodnego uznania, przyczem przy udzielaniu pozwoleń podoficerom i szeregowcom należy brać pod uwagę, czy przytoczone przez nich motywy uzasadniają dostatecznie potrzebę posiadania i noszenia broni palnej do użytku osobistego.

§ 3. 1. Władza wojskowa wydaje pozwolenia na broń bez oznaczenia czasu trwania jego ważności.

2. Jeżeli broń ma być dopiero nabyta, władza wojskowa określa w pozwoleniu termin jej nabycia; w razie niedotrzymania tego terminu, pozwolenie na broń traci swą moc.

§ 4. Żołnierz, w którego prawne posiadanie przeszła broń wskutek śmierci lub zaginięcia osoby, posiadającej na nią pozwolenie, powinien najdalej do 14 dni pozbyć się broni, lub wnieść prośbę o udzielenie mu pozwolenia na tę broń.

§ 5. 1. Żołnierz nabywający broń palną do użytku osobistego, jest obowiązany wpisać w odcinku II pozwolenia rodzaj, wzór, kaliber i numer broni nabytej, podpisać się i wręczyć ten odcinek osobie, od której broń nabył.

2. Osoba, od której żołnierz broń nabył, jest obowiązana wpisać: rodzaj, wzór, kaliber i numer broni do odcinka I pozwolenia. Ten odcinek pozwolenia pozostaje przy nabywcy i stanowi dowód prawnego nabycia przezeń broni, w pozwoleniu wyszczególnionej.

3. Żołnierz, który broń nabył, jest obowiązany ponadto wpisać: rodzaj, wzór, kaliber i numer nabytej broni na grzbiecie pozwolenia.

§ 6. 1. Żołnierz może zbyć broń palną posiadaną do użytku osobistego:

a) na rzecz osoby, posiadającej pozwolenie na handel bronią, a nabywającej daną broń w celach handlowych;
b) na rzecz osoby, wykazującej się pozwoleniem na daną broń i kartą uprawniającą do nabycia danej broni, wydanemi przez powiatową władzę administracji ogólnej;
c) na rzecz osoby, wykazującej się zaświadczeniem władzy przełożonej, iż jest uprawniona do nabycia danej broni, jako broni służbowej (lit. b) ust. 1 art. 21 Prawa o broni, amunicji i materjałach wybuchowych);
d) na rzecz osoby, wykazującej się zaświadczeniem władzy przełożonej, iż jest uprawniona do nabycia danej broni jako należącej do jej przepisowego uzbrojenia (lit. a) ust. 1 art. 21 Prawa o broni, amunicji i materjałach wybuchowych);
e) na rzecz żołnierza, wykazującego się pozwoleniem, wydanem przez władzę wojskową (§ 1).

2. Sprawę zbywania broni na rzecz osób, wymienionych pod lit. a) normują osobne przepisy (art. 8 prawa o broni, amunicji i materjałach wybuchowych).

3. Przy zbywaniu broni na rzecz osób, wymienionych pod lit. b), c), d), e) powinien żołnierz otrzymaną od tych osób kartę (lit. b), zaświadczenie (lit. c), d)) lub odcinek II pozwolenia (lit. e)), podpisaną przez nabywcę, odebrać i przedstawić w drodze służbowej przełożonemu, wskazanemu w § 1.

§ 7. 1. Żołnierze, mający w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia prawo do posiadania i noszenia do użytku osobistego krótkiej broni palnej i broni myśliwskiej na podstawie poprzednio obowiązujących w wojsku przepisów, mają nadal prawo do posiadania i noszenia tej broni bez potrzeby uzyskiwania pozwolenia, przewidzianego w § 1.

2. Władza wojskowa (§ 1) może pozwolenie uprzednio udzielone cofnąć.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dni 30 po ogłoszeniu.

Załącznik do § 1 rozp. Ministra Spraw Wojskowych z dnia 10 grudnia 1933 r. (poz. 106).

Grzbiet[1])	Odcinek I[2])	Odcinek II[3])
Pozwolenie na broń	Pozwolenie na broń	Pozwolenie na broń
. . . .[4]) jest uprawniony do posiadania i noszenia[5]) do użytku osobistego broni palnej . . . .[6]) Niniejsze pozwolenie uprawnia również do nabycia wyżej wymienionej broni w terminie . . . .[7]) oraz do nabywania amunicji do tej broni bez ograniczenia. (—)[8]) . . . .[9]) . . . .[10]) Broń palną . . . .[11]) nabyłem dnia . . . .[12])	. . . .[4]) jest uprawniony do posiadania i noszenia[5]) do użytku osobistego broni palnej . . . .[6]) Niniejsze pozwolenie uprawnia również do nabycia broni wyżej wymienionej w terminie . . . .[7]) oraz do nabywania amunicji do tej broni bez ograniczenia. (—)[8]) . . . .[9]) . . . .[10]) Broń palną . . . .[11]) pozbyłem na rzecz . . . .[4]) dnia . . . .[13])	. . . .[4]) jest uprawniony do nabycia broni palnej . . . .[6]) (—)[8]) . . . .[9]) . . . .[10]) Broń palną . . . .[11]) nabyłem u . . . . dnia . . . .[4])

OBJAŚNIENIA

1) Grzbiet pozostaje u przełożonego, wydającego pozwolenie na broń.
2) Odcinek I pozostaje u osoby uprawnionej do posiadania, noszenia i nabycia broni.
3) Odcinek II pozostaje: a) u osoby, u której uprawniony broń nabył, b) u przełożonego, jeżeli uprawniony broni nie nabywa dlatego że ją już posiada.
4) Stopień, imię i nazwisko osoby uprawnionej.
5) Jeśli przełożony pozwala tylko na posiadanie broni palnej, skreśla się wyrazy: „i noszenia".
6) Wyszczególnić rodzaj broni (krótka, myśliwska), wzór, kaliber i numer. Jeśli broń ma być dopiero nabyta, a uprawniony do nabycia nie zna jeszcze tych danych, należy wyszczególnić tylko rodzaj broni.
7) Termin należy określać zależnie od potrzeby, w dniach, tygodniach lub miesiącach. Uprawnionemu należy zwrócić uwagę, że w razie niedotrzymania terminu, pozwolenie na broń traci swą moc. Jeśli uprawniony broń już posiada, należy skreślić wyrazy: „do nabycia wyżej wymienionej broni w terminie . . . . oraz".
8) Miejsce pieczęci okrągłej.
9) Miejscowość i data.
10) Podpis przełożonego, udzielającego pozwolenia.
11) Wyszczególnić rodzaj, wzór, kaliber i numer broni palnej.
12) Podpis osoby uprawnionej, która na podstawie powyższego pozwolenia broń nabyła.
13) Dokładna data pozbycia broni na rzecz uprawnionego i podpis osoby pozbywającej broń.
14) Podpis osoby uprawnionej do nabycia broni.

Poz. 107. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 stycznia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o organizacji ekspozytur urzędów wojewódzkich i trybie załatwiania w nich spraw.

Na podstawie art. 17 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 październik 1933 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisyj ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 635) zarządza się co następuje:

§ 1. Tworzy się Ekspozyturę Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego z siedzibą w Piotrkowie i Ekspozyturę Urzędu Wojewódzkiego Nowogródzkiego z siedzibą w Grodnie.

§. 2. Terytorjalny zakres działania Ekspozytury w Piotrkowie obejmuje cały obszar województwa łódzkiego, terytorjalny zaś zakres działania Ekspozytury w Grodnie obejmuje cały obszar województwa nowogródzkiego.

§ 3. Ekspozytura jest organem właściwego wojewody dla załatwiania wszystkich spraw administracji reform rolnych, włączonych do zakresu działania wojewody, o ile z rozporządzenia niniejszego lub innych przepisów nie wynika inaczej.

Szczegółowy podział czynności ekspozytury ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek właściwego wojewody.

§ 4. Ekspozytura oraz wchodzący w jej skład funkcjonarjusze nie występują nazewnątrz samodzielnie, lecz tylko w imieniu wojewody. Pisma, wychodzące z ekspozytury, mają nagłówek: „Urząd Wojewódzki" (z podaniem nazwy województwa w formie przymiotnikowej) „Ekspozytura w . . . ." (z podaniem miejsca siedziby Ekspozytury).

Ekspozytura używa pieczęci urzędowej urzędu wojewódzkiego.

Wszystkie pisma, wychodzące z ekspozytury, podpisuje kierownik ekspozytury „za Wojewodę" z dodatkiem swego charakteru służbowego. W ten sam sposób podpisują wszyscy urzędnicy ekspozytury, upoważnieni do samodzielnego podpisywania korespondencji.

§ 5. Ekspozytura załatwia wszystkie sprawy, należące do jej właściwości w myśl § 2 i § 3 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem tych spraw, które wojewoda zastrzeże wyraźnie do swej decyzji. Zakres tych spraw ustalą wojewodowie przy zastosowaniu zasady, że zakres samodzielnej decyzji kierownika ekspozytury oraz innych upoważnionych do aprobowania urzędników ekspozytury winien być jak najszerszy.

§ 6. Ekspozytura w zakresie spraw, należących do jej właściwości, ma obowiązek i prawo:

a) dokonywać na obszarze województwa wszelkich czynności, do których uprawniony jest wojewoda,
b) znosić się bezpośrednio z wszystkiemi władzami, urzędami i organami równorzędnemi urzędowi wojewódzkiemu lub niższemi,
c) znosić się bezpośrednio z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych w zakresie spraw niezastrzeżonych wyraźnie wojewodzie,
d) sprawować w swoim zakresie nadzór nad działalnością starostów i innych organów administracji reform rolnych na obszarze województwa.

W zakresie wymienionym wyżej w pkt. a) do d) Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, jako też wszystkie inne władze i urzędy znoszą się bezpośrednio z ekspozyturą. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek właściwego wojewody ustali, w jakich sprawach Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych znosić się będzie bezpośrednio z wojewodą.

§ 7. Pod względem organizacyjnym ekspozytura jest równorzędna wydziałowi w urzędzie wojewódzkim i dzieli się w miarę koniecznej potrzeby na oddziały, które tworzy i znosi na wniosek wojewody Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Do ekspozytury stosuje się analogicznie postanowienia rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1931 r. w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 611), o ile z rozporządzenia niniejszego nie wynika inaczej.

Ekspozytura — w zakresie spraw, należących do jej właściwości, — stanowi wydział fachowy i prawno-administracyjny w rozumieniu § 11 rozporządzenia, powołanego w ustępie poprzednim.

§ 8. Na czele ekspozytury stoi kierownik ekspozytury. Kierownik ekspozytury posiada stałego zastępcę, którym jest kierownik jednego z oddziałów ekspozytury.

Kierownika ekspozytury i — na wniosek wojewody — jego stałego zastępcę wyznacza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Kierownik ekspozytury jest szefem ekspozytury i służbowym przełożonym wszystkich funkcjonarjuszów ekspozytury.

§ 9. Ekspozytura posiada własną kancelarję.

Do organizacji tej kancelarji mają odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 13 i 35 rozporządzenia z dnia 13 sierpnia 1931 r., powołanego w § 7 rozporządzenia niniejszego.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do chwili włączenia odnośnych ekspozytur w skład właściwych urzędów wojewódzkich.

Poz. 108. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 stycznia 1934 r. w sprawie kwalifikacyj kandydatów na wójtów zawodowych.

Na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294), zarządzam co następuje:

§ 1. Na stanowiska wójtów zawodowych mogą być powołane osoby, które obok ogólnych warunków wybieralności (art. 4 ustawy) posiadają następujące kwalifikacje:

a) wykształcenie co najmniej w zakresie gimnazjum lub szkoły zawodowej stopnia gimnazjalnego w myśl art. 21 i 29 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389), albo mają wykształcenie podług zasad, obowiązujących przed wejściem w życie powyższej ustawy w zakresie co najmniej 6-ciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej, bądź równorzędne wykształcenie w myśl postanowień § 35 rozporządzenia II Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1933 r. w sprawie wykonania ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 769),

b) pracę 3-letnią na stanowisku wójta w gminie na obszarze województw centralnych i wschodnich, prezydenta (wiceprezydenta) miasta, burmistrza (wiceburmistrza), bądź pracownika zarządu gminy wiejskiej, miejskiej, biura wydziału powiatowego, starostwa krajowego lub funkcjonarjusza urzędów władz administracji ogólnej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jeżeli do zajmowanego stanowiska przywiązane były czynności referendarskie.

Przy wykształceniu, uprawniającem do odbywania studjów wyższych, lub wyższem, praktyka wynosi 1 rok.

§ 2. W okresie przejściowym do dnia 1 stycznia 1936 r. od wymagań, przewidzianych w § 1 p. a), są zwolnione osoby, które wykażą się wykształceniem w zakresie co najmniej publicznej szkoły powszechnej oraz 6-letnią pracą na stanowisku sekretarza rady powiatowej i inspektora samorządu gminnego, wójta, burmistrza, sekretarza gminy i które ukończyły lub ukończą z wynikiem dobrym 3-miesięczny kurs administracji samorządowej, uznany za wystarczający przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Postanowienia powyższe stosuje się do tych kandydatów na wójtów zawodowych, którzy zajmowali jedno z wymienionych w ustępie 1-szym stanowisk bezpośrednio przed powołaniem ich na stanowiska wójtów zawodowych. Wymienione osoby mogą być powołane na stanowisko wójta zawodowego na następne kadencje.

W tymże okresie od wymagań przewidzianych w § 1 p. b) są zwolnione osoby, które wykażą się co najmniej 6 miesięczną praktyką w gminie wiejskiej na obszarze województw centralnych i wschodnich w wydziale powiatowym lub starostwie, a ponadto które ukończyły lub ukończą z wynikiem dobrym 3-miesięczny kurs administracji samorządowej, uznany za wystarczający przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 3. W gminach, w których ustanowiony jest wójt zawodowy, a niema sekretarza gminnego (art. 13 ust. 3), kandydata na wójta zawodowego obowiązuje złożenie egzaminu praktycznego, przewidzianego dla sekretarzy gminnych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 109. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 stycznia 1934 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 1 lipca 1933 r. o zapewnieniu statkom morskim, służącym do przewozu pasażerów, obsługi łodzi i tratew ratunkowych oraz o świadectwach wioślarskich.

Poz. 110. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 stycznia 1934 r. o składzie i sposobie działania komisyj szacunkowych powoływanych do ustalania wartości majątku spółek akcyjnych.

Poz. 111. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 stycznia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie zryczałtowania podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw.

Poz. 112. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 lutego 1934 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych serji VI.

Poz. 113. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 stycznia 1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie.

Na podstawie ust. 2 art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o rozciągnięciu na obszar górnośląskiej części województwa śląskiego mocy obowiązującej ustawy z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 650), ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie (Dz. P. P. P. Nr. 63, poz. 372), rozciągniętej rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 5 marca 1921 r. (Dz. Urz. M. b. Dz. P. Nr. 11, poz. 64) na obszar województw poznańskiego i pomorskiego, rozporządzeniami

Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 720) na obszar województw nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, oraz na powiaty grodzieński, wołkowyski i białowieski województwa białostockiego, i z dnia 1 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 569) na obszar ziemi wileńskiej, oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 650) na obszar górnośląskiej części województwa śląskiego, z uwzględnieniem zmian, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 1923 r. w przedmiocie zniesienia Ministerstwa Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 131, poz. 1060), z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 86), z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89), z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493), z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej“ i „Ministerstwo Opieki Społecznej“ (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 597), z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86), z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o Państwowym Zakładzie Higjeny (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 477), z ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294), oraz wprowadzonych art. 2 ustawy z dnia 25 lutego 1926 r. o zmianie art. 7 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 63, poz. 371) i zmianie art. 4 ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 63, poz. 372), (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 28, poz. 167).

Podany w załączniku tekst ustawy obowiązuje na całym obszarze Państwa od dnia 7 listopada 1933 r.

Załącznik do obw. Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 stycznia 1934 r. (poz. 113).

USTAWA

z dnia 19 lipca 1919 r.

o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie.

Art. 1.

W Państwie Polskiem wszystkich mieszkańców obowiązuje przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie.

Art. 2.

Przymusowemu szczepieniu ochronnemu przeciwko ospie podlegają:

a) pierwszemu — wszystkie dzieci nowonarodzone, przyczem szczepienie u nich dokonane być powinno przed upływem pierwszego roku życia;

b) powtórnemu — wszystkie wogóle dzieci w 7-ym roku życia; zwolnione od szczepienia mogą być tylko te dzieci, które w ciągu ostatnich 5-ciu lat przed terminem ich urzędowego powtórnego szczepienia miały zaszczepioną ospę ochronną z wynikiem dodatnim, wreszcie te dzieci, dla których szczepienie ochronne przeciwko ospie według opinji lekarza urzędowego byłoby bezwzględnie szkodliwe dla zdrowia.

Szczepienie ochronne u dzieci, zwolnionych od szczepienia we wskazanym terminie, winno być odłożone do następnego terminu szczepienia;

c) wszystkie wogóle osoby, które wskutek jakichkolwiek przyczyn nie były jeszcze przeciw ospie zaszczepione lub nie przeszły powtórnego szczepienia przeciwko ospie, a to w myśl ustępu b) niniejszego artykułu.

Art. 3.

Szczepienie ochronne przeciwko ospie w terminach urzędowych odbywa się bezpłatnie.

Świadectwo o skutecznem przyjęciu się ospy wydaje się bez poboru jakichkolwiek bądź opłat.

Przymusowe szczepienie ochronne przeciw ospie winno odbywać się zwyczajnie dwa razy do roku; miejsca i zwyczajne terminy dorocznych szczepień wyznacza Ministerstwo Opieki Społecznej.

W razie niebezpieczeństwa epidemji ospy może powiatowa władza administracji ogólnej zarządzić szczepienie z konieczności, któremu podlegają wszyscy mieszkańcy danej gminy lub części gminy.

Art. 4.

Wydatki, wynikające z wykonania przepisów art. 3, obciążają powiatowe związki komunalne z możnością przerzucania tych kosztów na dotyczące gminy miejskie i wiejskie oraz wydzielone z nich gminy miejskie. Niefachowego pomocniczego personelu oraz pomieszczenia z odpowiedniem oświetleniem względnie opałem dostarcza gmina, na której obszarze szczepienie się odbywa.

Art. 5.

Nadzór nad prawidłowością szczepień ochronnych przeciwko ospie należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 6.

Zarządy gmin obowiązane są sporządzać corocznie dokładne listy imienne osób, podlegających szczepieniu ospy.

Sposób i terminy sporządzania list określi Minister Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia.

Art. 7.

Ministerstwo Opieki Społecznej zakłada w miarę potrzeby Instytuty Państwowe do wyrobu szczepionki przeciwospowej. Do szczepień ochronnych przeciwko ospie wolno używać tylko szczepionki z Państwowego Zakładu Higjeny lub z jego składów, albo też z takich zakładów, które uzyskały od Ministerstwa Opieki Społecznej prawo wyrobu i sprzedaży szczepionki w obrębie Państwa Polskiego.

Art. 8.

Rodzice, opiekunowie i wogóle osoby, do których należy opieka nad dziećmi, podlegającemi szczepieniu (art. 2), odpowiedzialni są za to, aby dzieci te w przepisanych terminach były zaszczepione.

Dzieci nieszczepionych nie wolno przyjmować do szkół lub innych zakładów naukowych lub wychowawczych.

Przeszkadzanie poddaniu się innych osób szczepieniu ochronnemu lub namawianie ich do uchylenia się od szczepienia podlega karze (art. 9).

Art. 9.

Przekroczenia przepisów niniejszej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, o ile czyn karygodny nie podlega ukaraniu w myśl ogólnych postanowień karnych, względnie w myśl ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych, będą karane w drodze administracyjnej grzywnami do 200 zł. lub aresztem do 14 dni, a w razie popełnienia przekroczenia przez funkcjonarjuszów publicznych — według właściwych przepisów dyscyplinarnych.

Art. 10.

Wprowadzenie w wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Opieki Społecznej.

---

z 19 lutego Nr. 14 Rok 1934.

Poz. 114. Układ dotyczący sygnałów morskich i układ dotyczący latarniowców, które nie znajdują się na swych normalnych miejscach postoju, podpisane w Lizbonie dnia 23 październinika 1930 r.

Poz. 115. Oświadczenie rządowe z dnia 21 grudnia 1933 r. w sprawie złożenia przez Polskę i inne Państwa dokumentów ratyfikacyjnych, uznania swych podpisów za ostateczne, oraz zgłoszenia przystąpień do Układu, dotyczącego sygnałów morskich oraz do Układu dotyczącego latarniowców, które nie znajdują się na swych normalnych miejscach postoju, podpisanych w Lizbonie dnia 23 października 1930 r. wraz z odnośnemi Regulaminami.

Poz. 116. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 stycznia 1934 r. o zaliczeniu gminy Chorostków w powiecie kopyczynieckim, województwie tarnopolskiem do rzędu miast.

z 22 lutego Nr. 15 Rok 1934

Poz. 117. Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o żegludze powietrznej, podpisana w Berlinie, dnia 28 sierpnia 1929 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 266).

Poz. 118. Oświadczenie Rządowe z dnia 31 stycznia 1934 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych umowy pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o żegludze powietrznej, podpisanej w Berlinie dnia 28 sierpnia 1929 r.

Poz. 119. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 listopada 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach za zezwolenia na przewóz i ekshumację zwłok ludzkich.

Na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) zarządza się co następuje:

§ 1. Zezwolenie na przewóz zwłok, jako też ich szczątków, przewidziane w art. 11 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359), podlega opłacie stemplowej w wysokości złotych czterdziestu.

§ 2. Zezwolenie na ekshumację zwłok lub ich szczątków z grobu lub katakumb i umieszczenie ich w innem miejscu na tym samym cmentarzu lub na innym w tej samej miejscowości podlega opłacie stemplowej w wysokości złotych sześćdziesięciu.

§ 3. Zezwolenie na ekshumację zwłok lub ich szczątków z grobu lub katakumb i przewiezienie ich do innej miejscowości tak w obrębie jak poza granicami Rzeczypospolitej podlega opłacie stemplowej w wysokości złotych osiemdziesięciu.

§ 4. W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Minister Opieki Społecznej mocen jest zwolnić częściowo lub całkowicie od opłat, wymienionych w §§ 1 — 3 niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 120. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 stycznia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych.

Na podstawie art. 8 pkt. a), b), c), d), e), g), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) oraz art. 1 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Przepisom niniejszego rozporządzenia podlegają:

1) mąka, przeznaczona do spożycia przez ludzi;

2) wyroby mączne:

a) pieczywo (chleb, bułki i t. p.),

b) wyroby z ciasta (makarony i t. p.),

c) wyroby cukiernicze (ciasta, ciastka, pączki, pierniki i t. p.);

3) miejsca wyrobu, przechowywania, sprzedaży mąki i wyrobów mącznych oraz przewóz mąki i wyrobów mącznych;

4) handel uliczny pieczywem i wyrobami cukierniczemi;

5) naczynia i przyrządy, używane przy wyrobie i sprzedaży mąki i wyrobów mącznych.

§ 2. (1) Przez nazwę „mąka" rozumie się produkt, otrzymany z ziarn zbożowych przez zmielenie.

(2) Przez nazwę „pieczywo", rozumie się produkty, wytworzone z mąki z dodatkiem odpowiednich domieszek (woda, drożdże, zaczyny, sól, tłuszcze, jaja i t. d.) i poddane procesowi pieczenia.

(3) Przez nazwę „wyroby z ciasta" rozumie się produkty, wytworzone z mąki, z dodatkiem wody (albo jaj i soli) i poddane procesowi suszenia.

(4) Przez nazwę „wyroby cukiernicze" rozumie się produkty o smaku przeważnie słodkim, wytworzone z mąki, z dodatkiem, poza wyszczególnionemi w ustępie 2 materjałami, innych materjałów odpowiednio do rodzaju wyrobów (proszki do pieczenia, mleko, miód, mak, owoce, przyprawy korzenne i t. p.) i poddane procesowi pieczenia lub smażenia.

§ 3. Pieczywo, wyroby z ciasta oraz wyroby cukiernicze powinny być sporządzone z materjałów nienagannych co do jakości, w szczególności:

1) mąka, używana do tych celów, powinna być przed użyciem do wypieku dokładnie przesiana przez odpowiednie sita;

2) woda do rozczyniania ciasta, do zwilżania pieczywa i t. p. powinna być bezwzględnie czysta i odpowiadać warunkom, wymaganym dla dobrej wody do picia dla ludzi;

3) drożdże, zaczyny powinny mieć własności prawidłowe; proszki do pieczenia nie mogą zawierać substancyj, szkodliwych dla zdrowia (kwas szczawiowy, sole glinu, siarczany, nierozpuszczalne fosforany i t. p.);

4) sól powinna być gatunku, właściwego do spożycia dla ludzi; niedopuszczalna do tych celów jest sól tak zwana „bydlęca" i wszelka skażona;

5) masło, tłuszcze, barwniki powinny odpowiadać obowiązującym przepisom;

6) środki zapachowe oraz wszelkie inne domieszki powinny być całkowicie nieszkodliwe dla zdrowia i mieć własności prawidłowe.

§ 4. (1) Pieczywo powinno być dobrze wyrośnięte, dobrze wypieczone, pulchne, na przekroju porowate, bez zakalca, bez pustych przestrzeni pomiędzy skórką i ośrodkiem; pieczywo nie może zawierać ciał obcych, niewyrobionych części ciasta, nieroztartej soli, grudek mąki.

(2) Pieczywo wagi 1/2 kg i więcej powinno być oznaczone nazwą, odpowiadającą rodzajowi mąki, z której zostało wytworzone, uwidocznioną na kartkach z firmą i adresem wytwórni. Jeżeli pieczywo jest wypiekane z mąki żytnicj, nazwa powinna obejmować, poza rodzajem mąki, również i gatunek użytej do wypieku mąki żytniej (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 1932 r. o przemiale żyta — Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 695). Jeżeli pieczywo jest wypiekane z mieszanin mąki różnego rodzaju, powinno, to być uwidocznione na tych kartkach. Kartki te należy umieszczać na bochenkach przed wstawieniem ciasta do pieca. Nalepianie kartek tych do wypieku jest wzbronione.

(3) Chleb powinien być wypiekany w bochenkach wagi 1/2, 1, 2 kg lub większej, lecz w pełnych kilogramach. Ubytek na wadze wynosić może w chlebie świeżym najwyżej 4%, w czerstwym najwyżej 6%.

§ 5. (1) Wyroby z ciasta (makarony, kluski, zacierki i t. p.) powinny być wytworzone z mąki pszennej. Wyroby te nie mogą być zepsute, stęchłe, spleśniałe, kwaśne.

(2) Wyroby z ciasta, oznaczone jako „jajeczne" lub „na jajkach", powinny zawierać co najmniej 45 gr. substancji jajecznej (1 jajko) na kilogram mąki.

(3) Na skrzyniach i paczkach, zawierających wyroby z ciasta, oraz na opakowaniu tych wyrobów powinna być umieszczona nazwa wytwórni, jej adres oraz data wyprodukowania wyrobu.

(4) O ile wyroby będą sztucznie zabarwione, należy obok tej nazwy umieścić wyraźny rzucający się w oczy napis „barwione“.

§ 6. Wyroby cukiernicze (ciasta, ciastka, pączki, pierniki, herbatniki i t. p.), których oznaczenie (np. strucla migdałowa, strucla makowa, piernik miodowy i t. p.) wskazuje, że w skład ich wchodzą czy to jaja, czy mleko, masło, miód lub t. p., powinny w istocie zawierać materjały, oznaczone w nazwie. Przepisy § 5 ust. 1 zdanie drugie mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 7. Zabrania się:

1) wprowadzania w obieg oraz używania do wyrobu pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych mąki zepsutej, gorzkiej, stęchłej, spleśniałej, kwaśnej, barwionej, sfałszowanej lub z domieszkami niedopuszczalnemi, zanieczyszczonej pasorzytami, piaskiem, plewami, kąkolem i t. p., oraz sporyszem;

2) dodawania do mąki związków chemicznych: a) w celu poprawy złego wyglądu lub podniesienia stopnia wypiekalności mąki, b) w celu zwiększenia wagi mąki;

3) bielenia mąki z pomocą: kwasu siarkawego, kwasu azotawego, chloru; wprowadzanie w obieg i stosowanie do wyrobów mącznych mąki bielonej jest dopuszczalne jedynie przy stosowaniu metod bielenia, gwarantujących całkowicie nieszkodliwość tej mąki dla zdrowia, i pod warunkiem uwidocznienia sposobu bielenia mąki na jej opakowaniu;

4) posypywania desek i form do ciasta zmiotkami mącznemi oraz sproszkowanemi związkami chemicznemi.

§ 8. Zabrania się wprowadzania w obieg:

1) pieczywa zanieczyszczonego, z ośrodkiem lepkim, spleśniałym, ciągnącym się w nitki (obecność bacilli mesenterici);

2) chleba z zawartością wilgoci powyżej 42% i wykazującego kwasowość powyżej 8^0.

§ 9. (1) Wszystkie pomieszczenia wytwórni pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych powinny być utrzymywane w dokładnej czystości. W szczególności: ściany powinny być bielone lub malowane jasną farbą olejną. Podłogi powinny być myte codziennie po skończonej pracy; zamiatanie na sucho jest niedopuszczalne. Śmiecie, zmiotki mączne i inne odpadki powinny być codziennie usuwane.

(2) We wszystkich pomieszczeniach powinny być spluwaczki wodne, codziennie opróżniane i myte. W izbie do rozczyniania ciasta powinna być umywalnia z wodą bieżącą, mydło, ręcznik i szczotka do mycia rąk.

(3) Wszystkie pomieszczenia powinny być dokładnie przewietrzane przynajmniej raz na dzień.

(4) Lampy przy oświetleniu naftowem powinny być umieszczone tak, by nie powodowały zanieczyszczeń.

(5) Lokal powinien być wolny od myszy, szczurów, robactwa i t. p. W razie ich pojawienia się należy je wytępić szybko i radykalnie z zastosowaniem wszelkich ostrożności przy używaniu środków, szkodliwych dla zdrowia ludzkiego.

§ 10. (1) Do czynności, związanych z wyrobem, pakowaniem, przewozem i sprzedażą mąki i wyrobów mącznych, nie mogą być dopuszczone osoby, dotknięte ostrą chorobą zakaźną lub gruźlicą w postaci niebezpiecznej dla otoczenia, chorobą skórną zaraźliwą lub wzbudzającą wstręt, oraz osoby, stykające się z zakaźnie chorymi.

(2) W razie wystąpienia choroby zakaźnej oraz stwierdzenia lub uzasadnionego podejrzenia o nosicielstwo zarazków u osób, zatrudnionych czynnościami przy mące i wyrobach mącznych, właściciel przedsiębiorstwa obowiązany jest usunąć osoby te od pełnienia powierzonych im czynności.

(3) Pracownicy przed rozpoczęciem pracy powinni obmyć się pod natryskiem (§ 18 ust. 6), lub umyć ręce, oczyścić paznogcie i przebrać się w białe fartuchy, białe czapki i pantofle, a podczas pracy przestrzegać wzorowej czystości.

Rozdział 2.

Wytwórnie mąki oraz jej przewóz i sprzedaż.

§ 11. (1) Pomieszczenia, w których odbywa się przemiał ziarna na mąkę (młyny), powinny być utrzymywane w czystości, w szczególności zabezpieczone przed pasorzytami, molami mącznemi oraz przed szkodnikami, jak myszy, szczury.

(2) Składy mąki powinny być suche, przewiewne, należycie przewietrzane, utrzymywane w czystości, wolne od pasorzytów, owadów oraz zwierząt, mogących mąkę zanieczyścić lub zakazić. Worki z mąką powinny być umieszczane na legarach (podstawach).

§ 12. Mąka, przeznaczona do obiegu, powinna być ładowana do worków czystych, oczyszczonych w młynach, przewożona na wozach, utrzymywanych w czystości, i zabezpieczona w czasie transportu przed wilgocią. Worki powinny być opatrzone plombą i etykietą z napisem nazwy młyna, gatunku mąki oraz ustalonego typu lub procentowości przemiału mąki.

§ 13. Zabrania się siadania i leżenia na workach z mąką oraz przewożenia na wozach z workami mąki osób chorych, zwierząt, szmat, odpadków i wszelkich materjałów, mogących mąkę zanieczyścić, zakazić lub nadać jej nienormalny zapach.

§ 14. W handlu detalicznym mąka powinna być umieszczona zdala od wszelkich artykułów żywności, wydzielających woń specyficzną (śledzie, sery i t. p.). Nabieranie mąki powinno odbywać się z pomocą specjalnych szufli. Torebki do mąki powinny być zrobione z papieru czy-

stego; używanie do tego celu makulatury jest wzbronione.

Rozdział 3.

Wytwórnie wyrobów mącznych.

§ 15. (1) Wytwórnie pieczywa (piekarnie) w osiedlach, mających na całym obszarze urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, mogą się mieścić tylko w lokalach, połączonych z siecią wodociągową i kanalizacyjną.

(2) W osiedlach, mających urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne nie na całym obszarze, lub nie mających tych urządzeń, wytwórnie te mogą się mieścić tylko w lokalach, zaopatrzonych w wodę, uznaną za zdatną do picia, i w miejscowe urządzenia do usuwania nieczystości.

(3) Woda, używana do wyrobu pieczywa w wytwórniach nieskanalizowanych i niezaopatrzonych w urządzenia wodociągowe, musi być badana nie rzadziej, niż raz na rok.

§ 16. (1) Wytwórnie pieczywa nie mogą mieścić się w suterenach. Wytwórnie, mieszczące się w lokalach skanalizowanych, muszą być położone w odległości co najmniej 5 metrów od stajen, obór, chlewów, gnojowisk, śmietników i ustępów ogólnych; w lokalach nieskanalizowanych — w odległości co najmniej 10 metrów od tych miejsc.

(2) Jeżeli na danej nieruchomości lokal, przeznaczony na wytwórnię pieczywa, przylega do ustępu, położonego na nieruchomości sąsiedniej, lokal ten powinien być izolowany z pomocą dodatkowej ściany izolacyjnej wewnętrznej, odległej od istniejącej ściany co najmniej na 30 cm.

§ 17. (1) Lokal wytwórni pieczywa powinien składać się z pomieszczeń na:

a) rozczynianie ciasta,
b) wypiek chleba (bułek),
c) skład mąki,
d) skład pieczywa,
e) ubieralnię,
f) natryski.

(2) Ponadto w piekarniach powinno być przeznaczone oddzielne pomieszczenie dla chłodzenia przed wypiekiem wyrobów z mąki pszennej.

(3) Zabrania się wynoszenia na podwórze ciasta wyrobionego w celu chłodzenia.

§ 18. (1) Wysokość pomieszczeń wytwórni pieczywa powinna wynosić co najmniej 3 m. Izby powinny być tak obszerne, aby na każdego zatrudnionego pracownika przypadało co najmniej 4 mtr kw powierzchni.

(2) Stosunek powierzchni świetlnej do powierzchni podłogi powinien wynosić co najmniej 1 : 10.

(3) Podłogi powinny być z trwałego nieprzepuszczalnego materjału, szczelne i gładkie.

(4) Ściany izby powinny być bielone i opatrzone do wysokości co najmniej 2 metrów jasną lamperją olejną lub z materjału, dającego się łatwo myć.

(5) Okna, otwierane w porze letniej, należy zabezpieczać przed owadami gęstemi, trwałemi siatkami.

(6) Natryski z wodą ciepłą powinny być urządzone w każdej wytwórni, zatrudniającej 5 i więcej pracowników.

§ 19. (1) Wytwórnie pieczywa w osiedlach, zaopatrzonych w energję elektryczną, muszą mieć odpowiednie urządzenia mechaniczne do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta.

(2) W osiedlach, liczących powyżej 25.000 mieszkańców, stawianie pieców o bezpośredniem opalaniu na trzonie jest wzbronione.

§ 20. (1) Rozczynianie ciasta i wypiek chleba (bułek) mogą odbywać się w jednem, dostatecznie obszernem, pomieszczeniu, niestykającem się z ubieralnią ani ustępem.

(2) Drewniane dzieże (bajty) do rozczyniania ciasta, stoły, deski i łopaty do pieczywa powinny być sporządzone z drzewa niesmolistego, heblowane, gładkie, bez szczelin i szpar, spajane (nieklejone). Dzieże metalowe powinny być należycie ocynowane. Pobiała wewnętrzna nie może zawierać zanieczyszczeń ponad 1%. W szczególności dzieże (bajty) powinny być tak urządzone, aby wraz z tylną swą deską mogły być odsuwane od ścian. Deski do pieczywa powinny być ustawiane na wzniesieniu, łopaty zaś układane na drągach lub kołkach.

(3) Kotły do grzania wody, używanej do rozczyniania ciasta, powinny być dokładnie ocynowane. Kotły te muszą mieć kran, umieszczony nad urządzeniem do odprowadzania wody do kanału lub do ścieków. Studzienka (lesza) powinna być również połączona z kanałem lub ściekiem.

(4) W pomieszczeniu do rozczyniania ciasta powinna znajdować się skrzynia z przykryciem, przeznaczona na mąkę, oraz skrzynia, wyłożona blachą cynkową, a przeznaczona na odpadki.

§ 21. (1) Pomieszczenia na skład mąki i skład pieczywa powinny być suche, widne, należycie przewietrzane; skład pieczywa nie może mieścić się w suterenie.

(2) Mąkę, cukier oraz inne surowce w opakowaniu workowem należy umieszczać na drewnianych heblowanych legarach (podstawach), a pieczywo na półkach z drzewa niesmolistego.

(3) Zabrania się ustawiania worków z mąką oraz układania pieczywa na podłodze.

§ 22. Ubieralnia powinna znajdować się w tym samym lokalu, co wytwórnia, lub w lokalu, połączonym z wytwórnią. W ubieralni powinny być: umywalnia z bieżącą wodą, czystemi ręcznikami i mydłem, szafa do ubrań pracowników i od-

dzielna szafa do fartuchów, czapek i pantofli oraz ławki lub krzesła.

§ 23. Lokal wytwórni pieczywa nie może łączyć się bezpośrednio z mieszkaniem lub służyć za miejsce zamieszkania, wypoczynku lub noclegu oraz za miejsce sprzedaży pieczywa.

§ 24. Zabrania się:

1) przesiadywać na stołach, sprzętach, przeznaczonych do wyrobu pieczywa, lub na workach z mąką;

2) mieć przy pracy obnażone ciało, prócz ramion;

3) spluwać na podłogę;

4) palić tytoń;

5) chodzić do ustępu w fartuchach piekarnianych;

6) wpuszczać do wytwórni osoby obce w czasie trwania pracy;

7) wpuszczać do wytwórni zwierzęta domowe.

§ 25. (1) Wytwórnie, produkujące wyroby z ciasta, powinny być zaopatrzone w mechaniczne urządzenia do wyrobu tych produktów oraz podlegają przepisom, zawartym w §§ 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23 i 24 rozporządzenia niniejszego.

(2) Wytwórnie te powinny się składać co najmniej z 2 izb i pomieszczenia na ubieralnię.

§ 26. Wytwórnie wyrobów cukierniczych powinny odpowiadać przepisom dla wytwórni pieczywa, z tem jednakże, że w wytwórniach cukierniczych liczba pomieszczeń może być ograniczona do trzech, przeznaczonych na: a) rozczynianie ciasta, b) wypiek, c) skład na produkty gotowe. Skład na produkty gotowe nie jest wymagany, o ile przy wytwórni wyrobów cukierniczych jest miejsce sprzedaży tych wyrobów, pod warunkiem zachowania postanowień § 23. Ponadto wytwórnie wyrobów cukierniczych, zatrudniające nie więcej, niż 2 pracowników, mogą być zwolnione przez powiatowe władze administracji ogólnej od obowiązku wprowadzenia mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta.

§ 27. Wszelkie naczynia i przyrządy, używane do wyrobu produktów, wymienionych w § 1 pkt. 2, powinny być utrzymywane stale w dokładnej czystości. Dzieże drewniane (bajty) należy codziennie, po ukończeniu przygotowania ciasta, dokładnie oczyszczać przez skrobanie i mycie wrzącą wodą, dzieże metalowe przez mycie wrzącą wodą; deski i łopaty należy codziennie po ukończeniu pracy dokładnie oczyszczać ze starego ciasta przez skrobanie. Kotły, kubełki do wody, formy do ciasta, blachy i t. p. nie mogą być używane do żadnych innych celów i powinny być codziennie oczyszczane. Studzienki (lesze) lub zastępujące je naczynia żelazne należy również codziennie oczyszczać i myć.

Rozdział 4.

Przewóz i sprzedaż wyrobów mącznych.

§ 28. (1) Wozy, kosze i wszelkie inne przyrządy do rozwożenia i roznoszenia pieczywa i wyrobów cukierniczych, powinny mieć przykrywy, zabezpieczające produkty te od zanieczyszczenia, być utrzymane w czystości i nie mogą być używane do żadnych innych celów.

(2) Zabrania się:

a) przenosić w rękach pieczywo z wozów i koszów do miejsc sprzedaży;

b) stawiać kosze i inne przyrządy z pieczywem lub wyrobami cukierniczemi bezpośrednio na ziemi lub na podłodze.

(3) Jeżeli kosze i inne przyrządy do rozwożenia i roznoszenia pieczywa i wyrobów cukierniczych są umieszczane w szczelnych zamkniętych wozach, np. w specjalnych samochodach, wówczas zaopatrzenie tych koszów i przyrządów w przykrywy nie jest konieczne.

§ 29. (1) Sklepy, w których odbywa się sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych, nie mogą mieścić się w suterenach i powinny być położone w odległości co najmniej 5 m od ustępów ogólnych, od obór, stajen, chlewów, śmietników i gnojowisk w nieruchomościach skanalizowanych i w odległości 10 m w nieruchomościach nieskanalizowanych.

(2) Ściany tych sklepów powinny być bielone i mieć dwumetrową jasną lamperję olejną lub z materjału, dającego się łatwo myć.

(3) Stoły do sprzedaży, o ile nie mają wierzchów marmurowych lub szklanych oraz półki na pieczywo lub wyroby cukiernicze, powinny być z drzewa niesmolistego, gładkie, bez szpar i szczelin.

(4) Produkty, umieszczane na stołach, półkach i w oknach wystawowych, powinny być zabezpieczone przed dotykaniem ich rękami kupujących, przed owadami oraz przed wszelkiemi zanieczyszczeniami (lady oszklone). Wystawianie tych produktów w drzwiach sklepowych jest niedopuszczalne.

(5) Wyroby cukiernicze deserowe, jak torty, ciastka tortowe, kremowe, z owocami i t. p., powinny być umieszczane w gablotkach oszklonych lub pod kloszami na talerzach, podstawach szklanych, porcelanowych (fajansowych), lub metalowych (z metali nieszkodliwych dla zdrowia).

(6) Przy wyrobach cukierniczych powinien być umieszczony na widocznem miejscu wyraźny napis, wskazujący firmę wytwórni i jej adres.

(7) Sklepy, w których sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych stanowi zasadniczą część przedsiębiorstwa, nie mogą sprzedawać takich produktów, których zapach może się udzielać pieczywu oraz wyrobom cukierniczym. Sklepy, w których sprzedaż pieczywa i wyrobów cukierniczych stanowi dodatkową część przedsiębiorstwa, powinny mieć dla pieczywa oddzielne miejsce zdala od innych artykułów żywności.

(8) Do pakowania pieczywa i wyrobów cukierniczych używać należy czystego papieru (torebek). Używanie do tego celu makulatury jest wzbronione.

(9) Postanowienia § 9, § 10 ustęp 1 i 2, § 23 i § 27 zdanie pierwsze mają tu odpowiednie zastosowanie.

(10) Osoby, zajęte sprzedażą, powinny nosić białe czyste fartuchy z rękawami, mieć czyste ręce i używać do wydawania wyrobów cukierniczych specjalnych szczypców lub łopatek.

§ 30. (1) Sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych na ulicach, straganach, targach i rynkach dopuszczalna jest jedynie przy zastosowaniu specjalnych urządzeń, zabezpieczających produkty te od wszelkich zanieczyszczeń (gablotki, szafki, wózki oszklone). Urządzenia te należy utrzymywać w bezwzględnej czystości; postanowienia § 10 ust. 1 i 2 oraz § 29 ust. 10 mają tu odpowiednie zastosowanie.

(2) Handel domokrążny wyrobami mącznemi jest wzbroniony.

Rozdział 5.

Postanowienia końcowe.

§ 31. Przepisy rozporządzenia niniejszego, dotyczące poszczególnych miejsc wyrobu i sprzedaży pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych, powinny być wywieszone na widocznem miejscu.

§ 32. Mąka, wyroby z ciasta i wyroby cukiernicze, sprowadzane z zagranicy i przeznaczone do obiegu oraz wywożone zagranicę, powinny co do jakości opakowania i oznaczenia odpowiadać przepisom rozporządzenie niniejszego.

§ 33. (1) Wytwórnie pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych, istniejące w chwili wejścia w życie niniejszgo rozporządzenia w pomieszczeniach suterenowych, mogą pozostawać w nich nadal, o ile zagłębienie nie wynosi więcej, niż 0.5 metra poniżej poziomu terenu, a okna znajdują się na wysokości co najmniej 1 metra powyżej poziomu terenu i o ile odpowiadają wszystkim innym przepisom dla tych wytwórni. o czem, w każdym poszczególnym przypadku, decyduje powiatowa władza administracji ogólnej.

(2) Wytwórnie pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych, istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w pomieszczeniach suterenowych o zagłębieniu większem niż określone w ust. 1, mogą pozostawać w nich nadal, o ile odpowiadają wszystkim innym przepisom dla tych wytwórni, o czem w każdym poszczególnym przypadku decyduje powiatowa władza administracji ogólnej. Władza ta wyznaczać będzie terminy, do jakich wytwórnie pieczywa i wyrobów z ciasta będą mogły być pozostawione w suterenach, termin ten jednak nie może być przedłużony poza 24 listopada 1936 r. W przypadkach pozostawienia wytwórni pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych w suterenie powinna być urządzona wzorowa wentylacja sztuczna, zastępująca otwieranie okien. Postanowienie, dotyczące wyznaczania terminu, do jakiego wytwórnie mogą pozostawać w pomieszczeniach suterenowych nie ma zastosowania do wytwórni wyrobów cukierniczych.

(3) W stosunku do istniejących wytwórni powiatowa władza administracji ogólnej uprawniona jest do czynienia ustępstw również w zakresie postanowień:

a) § 16 ust. 1 zdanie drugie — co do odległości wytwórni od ustępów ogólnych w lokalach skanalizowanych;

b) § 17 ust. 1 — co do łączenia składu mąki i pieczywa w jednem pomieszczeniu oraz ubieralni i natrysków w drugim pomieszczeniu, pod warunkiem odgrodzenia zupełnego natrysków; ponadto do czynienia w osiedlach z liczbą mieszkańców do 1.500 dalszych ustępstw co do liczby pomieszczeń, o ile wytwórnia produkuje pieczywo jedynie na użytek danego osiedla; liczba pomieszczeń w tych wytwórniach nie może być jednak mniejsza niż 2;

c) § 18 ust. 1 — co do wysokości pomieszczeń wytwórni.

§ 34. W wytwórniach, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o terminie wprowadzenia mechanicznych urządzeń, wymienionych w § 19, decyduje w każdym poszczególnym przypadku powiatowa władza administracji ogólnej w zależności od miejscowych warunków gospodarczych i technicznych; termin ten jednak nie może być przedłużony poza 31 grudnia 1936 r.

§ 35. Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wytwórnie i miejsca sprzedaży mąki i wyrobów mącznych, nieodpowiadające przepisom rozporządzenia niniejszego lub wydanym na ich podstawie zarządzeniom władzy, ulegają zamknięciu.

§ 36. Winni naruszenia przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają karom, przewidzianym w rozdziale III rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343).

§ 37. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 582) w brzmieniu obwieszczenia z dnia 7 stycznia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 47) oraz rozporządzenia z dnia 9 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 11, poz. 74).

Poz. 121. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lutego 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zakazie hodowli i utrzymywania gołębi w pasie granicznym na obszarze województw białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i tarnopolskiego.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 2 kwietnia 1925 r. o gołębiach pocztowych (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 311) zarządza się co następuje:

§ 1. W pasie granicznym na obszarze województw: białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i tarnopolskiego hodowla i utrzymywanie gołębi wszelkiego rodzaju są zakazane.

Postanowienie ustępu pierwszego nie dotyczy hodowli, prowadzonych przez wojsko i przez państwowe organa ochrony granic i bezpieczeństwa oraz przez prawnie zarejestrowanych hodowców, prowadzących hodowlę w porozumieniu lub pod nadzorem władz wojskowych.

§ 2. Wszystkie osoby hodujące lub utrzymujące gołębie wszelkiego rodzaju na obszarze, wymienionym w § 1, o ile nie ma do nich zastosowania ustęp drugi tego paragrafu, obowiązane są pozbyć się ich w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Winni wykroczenia przeciwko przepisom rozporządzenia niniejszego ulegną karom, przewidzianym w art. 20 ustawy z dnia 2 kwietnia 1925 r. o gołębiach pocztowych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po dniu ogłoszenia.

Poz. 122. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 lutego 1934 r. w sprawie przywozu z zagranicy bez cła surowic używanych w lecznictwie.

Poz. 123. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 lutego 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie zmiany przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika.

Na podstawie art. 157 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) zarządza się co następuje:

§ 1. Każda z komisyj egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 153 ust. 3 prawa przemysłowego, składa się z przewodniczącego i przynajmniej z trzech członków, w tem jednego delegata, wyznaczonego przez Kuratorjum właściwego okręgu szkolnego.

§ 2. Regulamin egzaminacyjny, przewidziany w art. 154 ust. 2 prawa przemysłowego, powinien zawierać przepis o posiadaniu przez kandydata elementarnych umiejętności czytania i pisania po polsku oraz rachowania i rysowania w granicach potrzeb danego zawodu. Szczegółowa instrukcja, wydana przez władzę szkolną, określać będzie skalę wymagań powyższych umiejętności.

Postępowanie komisji egzaminacyjnej, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminami egzaminacyjnemi, które wydaje izba rzemieślnicza, a zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka.

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu przewidziane w art. 155 ust. 1 prawa przemysłowego, wnosi terminator lub pomocnik do izby rzemieślniczej. Do podania należy dołączyć świadectwo ukończenia nauki lub też świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki w rzemiośle, oraz zaświadczenie właściwej władzy szkolnej, stwierdzające, że w miejscowości w której terminator odbywał naukę rzemiosła, nie było w okresie czasu odbywania terminu publicznej szkoły dokształcającej zawodowej, bądź zaświadczenie tejże władzy szkolnej, że terminator z powodu braku miejsca nie mógł uczęszczać do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w miejscowości, w której odbywał naukę, bądź wreszcie zaświadczenie wojewody, a w m. st. Warszawie — Komisarza Rządu, wydane po wysłuchaniu władzy szkolnej, że terminator z innej uzasadnionej przyczyny nie może okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej.

§ 4. Postanowienia niniejszego rozporządzenia odnoszą się do terminatorów, którzy nie mogą okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej z powodu braku takiej szkoły lub z powodu niemożności uczęszczania do niej dla braku miejsca albo z innej uzasadnionej przyczyny w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1935 r.

Poz. 124. Deklaracja między Polską a Niemcami o niestosowaniu przemocy, podpisana w Berlinie dnia 26 stycznia 1934 r.

Poz. 125. Oświadczenie rządowe z dnia 24 lutego 1934 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych deklaracji pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o niestosowaniu przemocy podpisanej w Berlinie dnia 26 stycznia 1934 r.

Poz. 126. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1934 r. o organizacji Akademji Sztuk Pięknych w Warszawie.

Poz. 127. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 1934 r. o zmia-

nie granic miasta Ołyki w powiecie łuckim, województwie wołyńskiem.

Poz. 128. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 lutego 1934 r. o zmianie granic miasta Wielunia w powiecie wieluńskim, województwie łódzkiem.

Poz. 129. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lutego 1934 r. o zmianie granic miasta Zakopanego w powiecie nowotarskim, województwie krakowskiem.

Poz. 130. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1934 r. o zmianie granic miasta Buczacza w powiecie buczackim, województwie tarnopolskiem.

Poz. 131. Rozporządzenie Ministra Skarbu, Spraw Zagranicznych oraz Sprawiedliwości z dnia 19 stycznia 1934 r. w sprawie funduszów Mieszanego Trybunału Rozjemczego polsko-niemieckiego w Paryżu.

Poz. 132. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lutego 1934 r. o zmianie taryfy na wyroby tytoniowe.

Poz. 133. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 lutego 1934 r. w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w 1934 r.

Poz. 134. Oświadczenie Rządowe z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie złożenia przez Urugwaj i Kolumbję dokumentów ratyfikacyjnych międzynarodowej konwencji określającej najniższy wiek dopuszczania dzieci do pracy w marynarce, przyjętej jako projekt dnia 9 lipca 1920 r. w Genui na Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów.

B.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 21 lutego Nr. 42 Rok 1934

Poz. 57. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 lutego 1934 r. o częściowej zmianie rozporządzeń, dotyczących wykonywania rozporządzeń w sprawie zwrotu cła przy wywozie zagranicę niektórych towarów wytworzonych w kraju.

Poz. 58. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 9 z dnia 12 lutego 1934 r. w sprawie cła od „masonitu".

z 22 lutego Nr. 43 Rok 1934

Poz. 60. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1934 r. o przymusowem wywłaszczeniu gruntów na rzecz Skarbu Państwa dla przedłużenia bocznicy kolejowej w Kowlu.

Poz. 61. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 31 stycznia 1934 r. w sprawie zasiłku wyrównawczego dla starszych gajowych, gajowych i strażników w administracji lasów państwowych.

z 23 lutego Nr. 44 Rok 1934

Poz. 62. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1934/35 na obszarze województw: warszawskiego, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego i kieleckiego, z wyjątkiem powiatu olkuskiego.

z 24 lutego Nr. 45 Rok 1934

Poz. 63. Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 16 lutego 1934 r.

Poz. 64. Uchwała Komisji Polubownej, ustalająca warunki pracy i płacy na rok służbowy 1934/35 dla robotników rolnych na terenie Województwa Krakowskiego i powiatów: Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów, Strzyżów, Tarnobrzeg i Jarosław Województwa Lwowskiego, przedłużająca ważność umowy zbiorowej.

z 26 lutego Nr. 46 Rok 1934

Poz. 65. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 grudnia 1933 r. o nadaniu statutu izbie rzemieślniczej w Grudziądzu.

z 27 lutego Nr. 47 Rok 1934

Poz. 66. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 lutego 1934 r. o nadaniu statutu izbie rzemieślniczej w Warszawie.

z 28 lutego Nr. 48 Rok 1934

Poz. 67. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1934 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 68. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 22 lutego 1934 r. o umorzeniu Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

C.

I. Bibljografja.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Preliminarz Budżetowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na okres od 1 kwietnia 1934 do 31 marca 1935 r."— Antoni Robaczewski.

Ukazała się praca p. Antoniego Robaczewskiego, Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych pod tytułem „Preliminarz Budżetowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na okres od 1 kwietnia 1934 do 31 marca 1935 r.".

Podobnie, jak poprzednie prace tegoż autora, omawiające preliminarze budżetowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za lata ubiegłe (pismo Min. Spr. Wewn. z dn. 23.III.1932 r. Nr. Pers. 1432/10 i z dn. 1 lutego 1933 r. Nr. GL. 85 g—10) niniejsza praca podaje ogólną charakterystykę budżetu M-stwa Spraw Wewnętrznych na rok 1934/35, w szczególności zaś zajmuje się następującemi zagadnieniami: porównanie wydatków na r. 1934/35 z wydatkami za r. 1933/34, porównanie wydatków na r. 1934/35 z wydatkami na r. 1926/27 z uwzględnieniem wydatków osobowych i rzeczowych oraz polityką oszczędnościową Ministerstwa, ponadto omawia sprawę projektu przepisów rachunkowo-kasowych.

Praca p. A. Robaczewskiego wprowadza czytelnika w zasady i budowę budżetu M-stwa Spr. Wewn. i z tego względu winna zainteresować urzędy administracji spraw wewnętrznych, poszczególne urzędy policyjne oraz związki i urzędy samorządowe.

Cena 1 egz. książki bez oprawy wraz z kosztami przesyłki pocztowej **zwykłej** zł. 3 gr. 50; przesyłki **poleconej** zł. 4 gr. 25; za **zaliczeniem pocztowem** zł. 5 gr. 50.

Książkę wysyła się po wpłaceniu należności do P. K. O. na konto czekowe Nr. 45439 (czterdzieści pięć tysięcy czterysta trzydzieści dziewięć); właściciel konta: Antoni Robaczewski, Naczelnik Wydziału w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Warszawa, ul. Nowy Świat Nr. 69.

„Obrona Przeciwlotniczo-gazowa wnętrza kraju" — Wł. Feist.

Nakładem Zarządu Głównego LOPP została wydana praca magistra praw Włodzimierza Feista, radcy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych p. t. „Obrona Przeciwlotniczo-gazowa wnętrza kraju" (organizacja O. P. L. biernej).

Książka powyższa obejmuje całokształt zagadnienia obrony przeciwlotniczo-gazowej, zawierając szereg wskazówek zarówno dla władz, pracujących nad przygotowaniem O. P .L. biernej jak też organizacyj społecznych i wreszcie dla ludności cywilnej.

Z przytoczonych względów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa wymienioną pracę za niezbędny podręcznik do użytku służbowego wojewódzkich i powiatowych władz administracyi ogólnej, oraz podległych im oganów, pracujących nad przygotowaniem O. P. L. biernej.

Omawiane wydawnictwo poleca się do użytku zarządom gmin wiejskich i miejskich oraz instytucjom, powołanym do pełnienia funkcyj. związanych z obroną lotniczą i przeciwgazową. Książka jest do nabycia w składnicy Zarządu Głównego L. O. P. P. oraz we wszystkich komitetach prowincjonalnych w cenie zł. 4.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Trębacka 11.